

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.410.002.06.2023

Krzysztof Rokita
Dyrektor
Szkoły Podstawowej nr 11
im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego”
w Starachowicach
ul. Leśna 2
27-200 Starachowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/059 – Funkcjonowanie szkolnych systemów oceniania osiągnięć edukacyjnych i zachowania uczniów w województwie świętokrzyskim.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego”, ul. Leśna 2, 27-200 Starachowice (dalej: Szkoła).
Kierownik jednostki kontrolowanej	W okresie objętym kontrolą dyrektorem szkoły był Krzysztof Rokita (dalej: Dyrektor).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Tworzenie i wdrażanie szkolnych systemów oceniania uczniów.2. Realizacja i dokumentowanie procesu oceniania uczniów.3. Nadzór pedagogiczny nad ocenianiem uczniów.
Okres objęty kontrolą	Lata szkolne 2020/2021-2022/2023. Dla realizacji celów kontroli mogły być wykorzystane dowody sporządzone w latach wcześniejszych, związane z przedmiotem kontroli, a także dane statystyczne dotyczące tych okresów.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Piotr Fatalski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/23/2023 z 16 lutego 2023 r.2. Marcin Sudół, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/31/2023 z 22 lutego 2023 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą w Szkole opracowano wewnętrzne zasady oceniania uczniów (dalej: WZO) jednak przy ich tworzeniu nie dochowano należytej staranności. Statut Szkoły nie uwzględniał niektórych wymogów związanych z ocenianiem, a część zapisów nie sformułowano w pełni prawidłowo. Dla objętych analizą czterech przedmiotów opracowano przedmiotowe zasady oceniania (dalej: PZO), przy czym nie uregulowano w nich niektórych kwestii wymaganych postanowieniami statutu lub nie określono ich rzetelnie.

Uczniowie dwóch klas, których dokumentacja była objęta szczegółowym badaniem zostali ocenieni ze wszystkich form aktywności wskazanych w PZO. Oceny śródroczne i roczne najczęściej wynikały z ocen cząstkowych, w pozostałych przypadkach ustalono je z uwzględnieniem dodatkowych czynników takich jak postępy w nauce lub zaangażowanie uczniów. Ocenianie zachowania uczniów nie zawsze było przeprowadzone zgodnie z WZO. Proces oceniania był dokumentowany. Egzamin poprawkowy przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dla uczniów z dysfunkcjami został opracowany zakres dostosowań wymagań edukacyjnych do ich indywidualnych potrzeb.

Dyrektor terminowo przedstawiał plany nadzoru pedagogicznego, które zawierały elementy wymagane przepisami³ i obejmowały zagadnienia związane z ocenianiem uczniów. Terminowo przedstawiano sprawozdania ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego w latach 2020/2021-2021/2022. Jednak w sprawozdaniu za rok szkolny 2020/2021 nie zawarto informacji o wynikach monitorowania. W Szkole nie zapewniono powszechnego dostępu do informacji o sposobach składania i rozpatrywania skarg i wniosków, a w statucie nie określono trybu składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia, co było wymagane przepisami oświatowymi.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Tworzenie i wdrażanie szkolnych systemów oceniania uczniów

Opis stanu faktycznego

W Szkole w roku szkolnym 2020/2021 uczyło się 446 uczniów w 21 oddziałach, w roku szkolnym 2021/2022 – 434 w 20 oddziałach, a w 2022/2023 – 429 w 20 oddziałach. Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wynosiła odpowiednio 15, 17 i 20. W roku szkolnym 2021/2022 dwóch uczniów było nauczanych indywidualnie. W Szkole w poszczególnych latach zatrudnionych było odpowiednio 51, 53 i 57 nauczycieli⁵.

Od roku szkolnego 2017/2018 funkcjonują w Szkole klasy integracyjne, od roku szkolnego 2021/2022 w Szkole prowadzona była klasa dwujęzyczna (z językiem angielskim). Klasa dwujęzyczna została objęta patronatem Wydziału Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

(akta kontroli str. 263-264, 606-609)

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1551, ze zm.) dalej: rozporządzenie w sprawie nadzoru.

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ W roku szkolnym 2020/2021 – jeden nauczyciel stażysta, trzech nauczycieli kontraktowych, czterech mianowanych i 43 dyplomowanych, w roku szkolnym 2021/2022 – trzech nauczycieli kontraktowych, pięciu mianowanych i 45 dyplomowanych, w roku szkolnym 2022/2023 – dziewięciu bez stopnia awansu, jeden mianowany i 47 dyplomowanych.

W okresie objętym kontrolą w Szkole obowiązywał statut wprowadzony uchwałą 02/2017/2018 Rady Pedagogicznej z dnia 14 listopada 2017 r. wraz ze zmianami wprowadzonymi uchwałami Rady Pedagogicznej 01/2018/2019 z 13 września 2018 r., 03/2018/2019 z 4 lutego 2019 r., nr 9 z 29 sierpnia 2022 r. oraz 3/2022/2023 z 26 października 2022 r.

Uchwałą Rady Pedagogicznej nr 9 z 29 sierpnia 2022 r. wprowadzono do statutu szczegółowe zasady organizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wymagane art. 125a ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁶ oraz uzupełniono rozdział dotyczący pomocy psychologiczno-pedagogicznej o zadania psychologa specjalnego. Zasady prowadzenia zajęć zdalnych określały sposób:

- ustalenia tygodniowego zakresu nauczanego materiału;
- komunikacji pomiędzy szkołą, nauczycielem, uczniem i rodzicem (dziennik elektroniczny, aplikacja Teams, e-mail, telefon, a w szczególnych przypadkach poczta tradycyjna);
- sprawdzania wiadomości i umiejętności (odpowiedź ustna podczas połączenia on-line z nauczycielem, sprawdziany, kartkówki, testy, karty pracy, prace plastyczne i techniczne);
- oceniania postępów w nauce (podsumowanie pracy ucznia w okresie poprzedzającym zawieszenie działalności szkół, okresie przywrócenia zajęć w szkole, a także funkcjonowanie i praca ucznia w okresie nauki na odległość; w okresie nauki zdalnej ocenie miała podlegać zwłaszcza systematyczność, aktywność oraz poprawność zleconych form nauki);
- odnotowywania obecności (na podstawie odebrania materiałów przesłanych przez nauczyciela);
- klasyfikowania i promowania uczniów (zgodnie z zasadami wynikającymi ze Statutu).

(akta kontroli str. 19-107)

W Szkole ustalono zasady prowadzenia zajęć zdalnych⁷, spełniając wymagania § 1 ust. 1 pkt 10 i 11 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19⁸. Zarządzeniem tym Dyrektor:

- zobowiązał nauczycieli i wychowawców do poinformowania rodziców i uczniów o sposobie i trybie realizacji zadań szkoły w okresie czasowego ograniczenia jej funkcjonowania;
- nakazał realizację z uczniami treści nauczania niezbędnych do realizacji podstawy programowej ze swoich zajęć edukacyjnych, z uwzględnieniem możliwości psychofizycznych uczniów;
- wskazał możliwość wykorzystania do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i techniki kształcenia na odległość materiałów i funkcjonalności Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej udostępnionej przez Ministra Edukacji Narodowej pod adresem www.epodreczniki.pl oraz materiały prezentowane w programach publicznej telewizji i radiofonii;
- zobowiązał nauczycieli do dostosowania PZO do pracy zdalnej uwzględniając m.in.:
 - wykazywanie przez ucznia postaw, pilności i terminowości, jakości prac domowych, zaangażowania i samodzielności;

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, ze zm. Art. 125a ust. 7 tej ustawy został dodany przez art. 5 pkt 7 ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1116).

⁷ Zarządzeniem nr 3/PD/2020 Dyrektora z dnia 23 marca 2020 r.

⁸ Dz. U. poz. 493, ze zm.

- możliwości psychofizyczne uczniów do rozwiązywania określonych zadań w wersji elektronicznej;
- czynniki związane z ograniczonym dostępem uczniów do sprzętu komputerowego i do internetu.

Na ocenę osiągnięć ucznia z danych zajęć edukacyjnych nie mógł mieć wpływu poziom jego kompetencji cyfrowych, a nauczyciele byli zobowiązani do udzielania dokładnych wskazówek technicznych jak należy wykonywać zadania. Nauczyciele mieli obowiązek informowania Dyrektora o tygodniowym zakresie zrealizowanych treści oraz sposobach nauczania wysyłając sprawozdania w każdy poniedziałek na adres e-mail Szkoły lub szkolną platformę Office365.

(akta kontroli str. 525-527)

W protokole z zebrania Rady Pedagogicznej z dnia 7 kwietnia 2020 r. odnotowano, że wychowawcy przeprowadzili rozeznanie wśród uczniów i ustalili, że wszyscy mają dostęp do internetu, przynajmniej przez telefony komórkowe. Siedmiorgu uczniom⁹ wypożyczono laptopy szkolne, w celu odbywania lekcji online. Ośmiu uczniów na lekcjach zdalnych wykorzystywało tablety. Laptopy wypożyczono również nauczycielom. W posiadaniu Szkoły było jeszcze 10 laptopów do ewentualnego wypożyczenia.

(akta kontroli str. 528-529)

Uchwała Rady Pedagogicznej z 26 października 2022 r. dotyczyła zmian wynikających z wprowadzenia dziennika elektronicznego oraz zmiany zasad oceniania zachowania, co opisano szerzej w dalszej części wystąpienia. Zmiany w statucie zostały przyjęte uchwałą Rady Pedagogicznej, pomimo że w Szkole utworzono Radę Szkoły¹⁰, do której kompetencji należało uchwalanie statutu, zgodnie z art. 80 ust. 2 pkt 1 Prawa oświatowego.

(akta kontroli str. 19-107)

Dyrektor wyjaśnił: (...) zmiany statutu Szkoły zostały zatwierdzone przez Radę Szkoły na posiedzeniu w dniu 04 stycznia 2023 r., uchwałą nr 2/2023. Wcześniejsze zatwierdzenie tych zmian nie było możliwe. Rada Szkoły nie odbyła żadnego posiedzenia od kwietnia 2021 roku. Po stwierdzeniu tego faktu i zgodnie obowiązującym Regulaminem Rady, została ona zawieszona decyzją dyrektora z dnia 3 listopada 2022 r. Zmiany statutu Szkoły zostały zatwierdzone na pierwszym posiedzeniu nowej Rady Szkoły.

(akta kontroli str. 589-605)

Na stronie internetowej Szkoły zamieszczono m.in. statut, szkolny program wychowawczy, szkolny zestaw programów nauczania oraz WZO i kryteria ocen z zachowania (wydzielone ze statutu Szkoły) przy czym te dwa ostatnie dokumenty nie były kompletne, gdyż nie zawierały *Postanowień końcowych* wskazujących m.in. tryb postępowania wychowawcy w przypadku *zbiorowych ucieczek uczniów z lekcji*¹¹. PZO udostępniane były w sekretariacie Szkoły. Uczniowie na pierwszej lekcji danego przedmiotu byli zapoznawani z PZO, co było odnotowane w temacie lekcji. Natomiast rodziców zapoznawano na pierwszej wywiadówce w danym roku szkolnym ze statutem, WZO, zasadami wystawiania ocen zachowania oraz procedurami postępowania w okresie epidemii Covid-19.

(akta kontroli str. 577, 675, 687, 692, 705, 708, 721, 733)

Zgodnie z art. 44b ust. 10 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹² WZO zostały ujęte w Statucie. W ocenianiu bieżącym, klasyfikacyjnym śródrocznym

⁹ Trzech uczniów nie posiadało komputera, a czterech uczniów posiadało komputery w domu, do których dostęp dzieliło z rodzeństwem.

¹⁰ Uchwałą Rady Pedagogicznej z 4 lutego 2019 r.

¹¹ <https://sp11.starachowice.eu/regulacje-prawne,59,pl>.

¹² Dz. U. z 2022 r. poz. 2230.

i rocznym uwzględniano: zakres wiadomości i umiejętności, rozumienie materiału naukowego, umiejętność stosowania wiedzy, kulturę przekazywania wiadomości. Statut przewidywał ustalanie oceny bieżącej na podstawie odpytywania ustnego, sprawdzianów pisemnych, prac domowych, projektów edukacyjnych i prac wykonywanych przez uczniów, estetyki zeszytu przedmiotowego oraz oceny aktywności ucznia podczas zajęć (§ 47 ust. 7 statutu). W statucie nie określono form i sposobów uzasadniania przez nauczycieli ustalonej oceny. Nie określono także wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych wskazano jedynie, że *szczegółowe wymagania edukacyjne, sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów oraz uzasadniania ocen zawarte są w PZO.*

Statut nie regulował kwestii dotyczących poprawiania uzyskanych ocen bieżących wskazano, że kwestie te regulują PZO (§ 47 ust. 3 statutu). Nauczyciele zobowiązani byli do wpisania przewidywanych ocen rocznych do dzienników, a wychowawca klasy do poinformowania o nich w sposób pisemny ucznia i jego rodziców, w terminie wyznaczonym przez Dyrektora, nie później jednak niż na tydzień przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej. O przewidywanym stopniu niedostatecznym należało powiadomić ucznia i jego rodziców (opiekunów prawnych) w formie pisemnej na miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej. Od roku szkolnego 2022/2023 informacja miała być przekazywana w dzienniku elektronicznym, a w przypadku braku potwierdzenia zapoznania się z ocenami przez rodzica w terminie dwóch dni, wychowawca informował rodziców w sposób pisemny.

Zgodnie z zapisami statutu sprawdzone prace pisemne uczeń powinien otrzymać do wglądu w ciągu dwóch tygodni od daty napisania sprawdzianu. Rodzice (prawni opiekunowie) mieli wgląd w prace pisemne dzieci podczas zebrań z rodzicami, dni otwartych. W § 47 ust. 11 i 12 statutu wskazano, że *szczegółowe zasady udostępniania prac powinny zostać określone w PZO, mimo że zgodnie z art. 44e ust. 7 ustawy o systemie oświaty, sposób udostępniania dokumentacji, o której mowa w art. 44e ust. 4 i 5 ww. ustawy (dotyczy to także innej dokumentacji związanej z klasyfikowaniem uczniów) powinien określić statut szkoły.*

W statucie nie określono także trybu i warunków uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych (co było wymagane art. 44b ust. 6 pkt 6 i ust. 10 ustawy o systemie oświaty), o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości.*

W statucie opisano procedurę dotyczącą złożenia zastrzeżenia do dyrektora szkoły, jeżeli roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych lub zachowania zostały ustalone niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalania tych ocen (tj. w sytuacji przewidzianej art. 44n ust. 1 ustawy o systemie oświaty). W § 50 ust. 5 statutu nieprawidłowo określono termin na zgłoszenie zastrzeżeń do rocznej oceny klasyfikacyjnej, tj. wskazano termin dwóch dni, podczas gdy zgodnie z art. 44n ust. 3 ustawy o systemie oświaty wynosi on dwa dni robocze.

NIK zauważyła, że wskazanie liczby dni na zgłoszenie ww. zastrzeżeń bez zaznaczenia, że chodzi o dni robocze mogło skutkować upływem terminu w dzień wolny od pracy.

(akta kontroli str. 19-107)

Dyrektor wyjaśnił: *Informacja odnosi się do dni roboczych. Brak odpowiedniego zapisu jest niezamierzonym niedopatrzeniem, które zostanie uzupełnione.*

(akta kontroli str. 583, 585)

Badaniem szczegółowym objęto obowiązujące w latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 PZO z matematyki, języka angielskiego, historii i wychowania fizycznego. Ich analiza wykazała, że zostały sporządzone jako jeden dokument dla klas IV-VIII dla poszczególnych przedmiotów oraz (poza PZO z wychowania

fizycznego) nie zawierały wykazu umiejętności i wiadomości, które powinny zostać opanowane na danym poziomie kształcenia. Ponadto m.in. w PZO z:

– matematyki:

- jako jedno z kryteriów na ocenę celującą śródroczną i roczną wpisano „osiąga sukcesy w konkursach matematycznych”. Nauczyciel matematyki wyjaśnił; *Uczeń, który otrzymuje ocenę celującą z matematyki na semestr, może ale nie musi osiągać sukcesów w konkursach matematycznych. Za uczestnictwo w konkursach otrzymuje nagrodę w postaci częściowej oceny celującej. Ważne, aby uczeń ubiegający się o ocenę celującą na semestr starał się bardziej angażować w proces dydaktyczny, wykonywał dodatkowe prace na lekcjach lub w domu, brał udział w konkursach, projektach edukacyjnych;*
- ujęto wykazy aktywności uczniów (odpowiedzi ustne, praca klasowa, sprawdziany, kartkówki, prace domowe, aktywność na lekcji, test sprawdzający)¹³, które podlegały ocenie;
- wskazano, że uczeń może poprawiać oceny z pracy pisemnej na własną prośbę. Poprawa musiała odbyć się poza lekcjami w terminie ustalonym z nauczycielem i nie zawierała zadań na ocenę celującą. Daną pracę poprawiać można było tylko raz. Punktacja za poprawioną pracę była taka sama jak za pracę pierwotną. Ocenę z poprawy pracy wpisywano obok poprawianej oceny. Dopiero w roku szkolnym 2022/2023 określono, że do oceny końcowej uwzględnia się jedynie ocenę z poprawy;
- przewidziano możliwość trzykrotnego zgłoszenia nieprzygotowania w semestrze;
- w roku szkolnym 2022/2023 wprowadzono wagi ocen. Oceny z wagą trzy to oceny ze sprawdzianów działowych i oceny z konkursów. Oceny z wagą dwa to oceny z kartkówek, odpowiedzi, pracy na lekcji i projektów wykonywanych na lekcji, a oceny z wagą jeden – oceny z prac domowych, aktywności, pracy w grupach, projektów wykonywanych w domu oraz wszelkich dodatkowych prac wykonywanych w domu. Do wystawiania oceny śródrocznej i rocznej pomocną była średnia ważona wyliczana przez e-dziennik. Jeżeli średnia po przecinku wynosiła powyżej 65 setnych to uczeń mógł otrzymać ocenę wyższą.
- nie określono trybu udostępniania sprawdzonych prac uczniów oraz kryteriów wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny co było wymagane statutem;

– historii:

- ujęto wykazy aktywności uczniów (sprawdziany podsumowujące dane partie materiału, kartkówki, odpowiedzi ustne, prace domowe, prace na lekcji i w grupach, zeszyt przedmiotowy, osiągnięcia pozalekcyjne);
- aktywność na lekcji oceniano poprzez plusy i minusy;
- nie określono kryteriów na poszczególne oceny śródroczne i roczne¹⁴, co opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- wskazano, że sprawdziany pisemne są obowiązkowe, a uczeń nieobecny był zobowiązany do napisania sprawdzianu w ciągu dwóch tygodni od powrotu do Szkoły. Natomiast uczeń niezadowolony z oceny miał prawo do jej poprawy. Poprawiać sprawdzian można było tylko raz;
- w przypadku niesamodzielnej pracy podczas sprawdzianu brak było możliwości poprawy otrzymanej oceny niedostatecznej. Nauczycielka

¹³ W PZO obowiązującym w roku szkolnym 2022/2023 pracę klasową oraz test sprawdzający zastąpiono sprawdzianem działowym i diagnozą.

¹⁴ W PZO zatwierdzonym przez Dyrektora Szkoły 18 września 2019 r.

historii wyjaśniła m.in., że *takiego typu zachowanie jest podstawą do negatywnej oceny poziomu opanowania określonych wiadomości, ale też przygotowania do zajęć. Nieprzygotowanie do zajęć skutkuje oceną negatywną;*

- zezwolono na dwukrotne zgłoszenie nieprzygotowania w semestrze;
 - w PZO obowiązującym od roku szkolnego 2022/2023 wskazano, że ocenę celującą otrzymuje uczeń, który posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania i wymagania programowe w danej klasie, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości;*
 - od roku szkolnego 2022/2023 wprowadzono wagi ocen. *Ocnom ze sprawdzianów i udziału w konkursach przedmiotowych przypisano wagę trzy; ocenom z kartkówek, odpowiedzi ustnych, aktywności, pracy w grupach i pracy dodatkowej przypisano wagę dwa; oceny z prac domowych, zeszytu oraz referatów miały wagę jeden;*
 - nie określono trybu udostępniania sprawdzonych prac uczniów, co było wymagane statutem;
- języka angielskiego:
- ujęto wykazy aktywności uczniów (test, kartkówki, prace domowe, prace domowe w zeszycie i ćwiczeniówce, aktywność na lekcji, projekty i prace dodatkowe). Zakres materiału dla poszczególnych form, sposób zapowiedzi, termin sprawdzenia i poprawy zostały ujęte w PZO;
 - aktywność na lekcji oceniano poprzez plusy i minusy;
 - nie zawierały wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości;*
 - od roku szkolnego 2022/2023 wprowadzono wagi ocen. Oceny ze sprawdzianów otrzymały najwyższą wagę – trzy, oceny z kartkówek, wypowiedzi pisemnych, wypowiedzi ustnych i projektów otrzymały wagę dwa, a oceny z aktywności i zadań domowych wagę jeden;
 - nie określono trybu udostępniania sprawdzonych prac uczniów, co było wymagane statutem;
- wychowania fizycznego:
- ujęto następujące obszary oceny: umiejętności, poziom sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego, wiadomości, postawę, nastawienie i zachowanie, frekwencję i przygotowanie do zajęć;
 - wskazano m.in., że „każdy uczeń ma szansę na ocenę bardzo dobrą, jeżeli spełni określone kryteria” oraz „nie ma możliwości poprawiania oceny bardzo dobrej na celującą”. Nauczyciele wychowania fizycznego wyjaśnili m.in., że *wynika to ze specyfiki zajęć wychowania fizycznego. Podstawą oceny i obszarem oceniającym jest wysiłek włożony przez ucznia, jego zaangażowanie, systematyczność oraz aktywność fizyczna na zajęciach wychowania fizycznego przez cały rok;*
 - jako jedno z kryteriów na ocenę celującą wskazano reprezentowanie szkoły w zawodach sportowych, a w roku szkolnym 2022/2023 wskazano osiągnięcie sukcesów w zawodach sportowych, kwalifikując się do finałów co najmniej na szczeblu powiatowym lub posiadanie innych porównywalnych sukcesów. Nauczyciele wychowania fizycznego wyjaśnili m.in.: zapis ten tylko oznacza, że jeżeli uczeń wykazuje zainteresowanie poszerzaniem wiedzy i swoich zainteresowań można go za to dodatkowo nagrodzić, ale nie jest to konieczne do uzyskania oceny celującej;
 - dopiero w PZO na rok szkolny 2021/2022 wskazano sposób poprawy ocen cząstkowych, śródrocznych i rocznych;
 - nie zawarto sposobu uzasadnienia wystawianych ocen.

(akta kontroli str. 530-576)

W statucie zostały określone warunki i sposoby oraz kryteria oceniania zachowania. Wychowawca na początku roku miał obowiązek poinformować uczniów i rodziców o zasadach oceniania zachowania. Zgodnie ze statutem ocena zachowania miała uwzględniać w szczególności następujące kryteria:

- wywiązywanie się z obowiązków ucznia;
- postępowanie zgodne z dobrem szkolnej społeczności, dbałość o honor i tradycje szkoły;
- dbałość o piękno mowy ojczystej;
- dbałość o bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz innych osób;
- godne, kulturalne zachowanie w szkole i poza nią;
- okazywanie szacunku innym osobom;
- przeciwstawianie się przejawom agresji, przemocy i wulgarności.

Zgodnie z § 51 statutu (część pn. *Kryteria oceniania zachowania* ust. 5) ocenę z zachowania ustalał wychowawca w porozumieniu z nauczycielami uczącymi dany zespół klasowy, uczniami i pracownikami szkoły. Zawarto także stwierdzenie, że *Rada Pedagogiczna zatwierdza propozycje ocen, decyzja Rady Pedagogicznej jest nieodwoławalna.*

(akta kontroli str. 19-107)

NIK zauważa, że zapis ten nie jest precyzyjny, gdyż zgodnie z art. 70 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego, rada pedagogiczna podejmuje uchwały w sprawie wyników klasyfikacji i promocji uczniów, a śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania ustala wychowawca oddziału po zasięgnięciu opinii nauczycieli, uczniów danego oddziału oraz ocenianego ucznia (art. 44h ust. 1 ustawy o systemie oświaty). Ponadto uczeń lub jego rodzice mają prawo wnieść zastrzeżenia od tak ustalonej oceny, stąd nie można stwierdzić, iż jest ona *nieodwoławalna* (prawo wniesienia ww. zastrzeżeń przewidziano w art. 44n ust. 1 ustawy o systemie oświaty).

Do końca roku szkolnego 2021/2022 w Szkole obowiązywał punktowy system oceniania zachowania. Na początku każdego półrocza uczeń otrzymywał 125 punktów, co odpowiadało ocenie dobrej. Liczbę punktów można było zwiększyć lub zmniejszyć przez działania ocenione pozytywnie lub negatywnie. Ocena śródroczna wystawiana była na podstawie punktów otrzymanych przez ucznia na koniec pierwszego półrocza, a ocena roczna na podstawie punktów zgromadzonych w obu półroczach podzielonych przez dwa. Ocena punktowa przeliczana była na stopnie według skali: wzorowe – 200 punktów i więcej, bardzo dobre – 151-199 punktów, dobre – 100-150 punktów, poprawne – 51-99 punktów, nieodpowiednie – 21-50 punktów i naganne – 20 punktów i mniej. Punkty dodatnie można było otrzymać za respektowanie i przestrzeganie obowiązków ucznia (1-10), udział ucznia w życiu szkoły, klasy i społeczności lokalnej (1-10) oraz rozwijanie przez ucznia swoich zainteresowań i uzdolnień (1-50). Natomiast punkty ujemne można było otrzymać za nieprzestrzeganie obowiązków ucznia¹⁵, nieprzestrzeganie zasad kulturalnego zachowania¹⁶ oraz nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa w szkole i poza nią¹⁷.

¹⁵ Tj. m.in. nieusprawiedliwione nieobecności (1 pkt za każdą godzinę), ucieczka z lekcji (10 za każdą godzinę), spóźnienie na lekcje (1 za każde spóźnienie), przeszkadzanie na lekcji (1-5), używanie telefonu komórkowego i urządzeń elektronicznych na terenie szkoły (10), cyberprzemoc (50), upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób (10), rozpowszechnianie materiałów mających na celu naruszenie dóbr osobistych nauczycieli i uczniów (50), bierna postawa ucznia na lekcji (brak notatek, niewykonywanie ćwiczeń – 5), fałszowanie dokumentów (50), nieuczęszczanie na zajęcia dodatkowe zlecone przez nauczyciela lub Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną (10), wygląd ucznia niezgodny ze statutem (10).

¹⁶ M.in. wulgarne słownictwo i gesty (10-20), dokuczanie innym, przezywanie, zaczepianie, ośmieszanie, zastraszanie i nękanie (10-20), niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych (5-20), niszczenie wyposażenia szkoły (10-20), zaśmiecanie szkoły i otoczenia (5-10), niekulturalne zachowanie (10-20).

W statucie obowiązującym do końca roku szkolnego 2021/2022 wprowadzono punkty ujemne za *niesystematyczne uczęszczanie na zajęcia dodatkowe* (np. korekcyjno-kompensacyjne, wyrównawcze, logopedyczne) zalecone przez nauczyciela lub wynikające z realizacji zaleceń opinii/orzeczenia wydanych przez poradnie pedagogiczno-psychologiczne, a w statucie obowiązującym od roku szkolnego 2022/2023 wskazano, że *nieuczestniczenie ucznia w przydzielonych zajęciach specjalistycznych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej* wyklucza możliwość wystawienia uczniowi oceny zachowania wzorowej, bardzo dobrej lub dobrej (§ 51 statutu).

(akta kontroli str. 19-107)

Dyrektor wyjaśnił: *pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest przydzielana uczniowi na początku roku szkolnego, w porozumieniu z rodzicami/opiekunami ucznia. To oni ostatecznie decydują, jakie zajęcia dodatkowe wybrać dla swojego dziecka, podpisują zgodę na udział w tych zajęciach i oczekują od szkoły ich realizacji. Zajęcia dodatkowe zostają więc wpisane do planu ich uczestnika i z udziału w nich może zwolnić tylko rodzic / opiekun ucznia. Opuszczanie takich zajęć przez ucznia, bez zgody rodzica /opiekuna, przekłada się na niewłaściwy stosunek do obowiązków szkolnych.*

(akta kontroli str. 584)

NIK zauważa, że zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach¹⁸ korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce jest dobrowolne. Niesystematyczne korzystanie z tej formy wsparcia nie powinno być podstawą do obniżenia oceny zachowania, mogło bowiem wynikać z trudności, które były podstawą udzielenia ww. pomocy.

Pod koniec roku szkolnego 2021/2022 Zespół ds. Rozwoju Organizacyjnego Szkoły dokonał ewaluacji punktowego systemu zachowania na podstawie anonimowego badania ankietowego przeprowadzonego wśród wychowawców klas IV-VIII oraz nauczycieli uczących w tych klasach. Dyrektor wyjaśnił: *Decyzja o przeprowadzeniu w roku szkolnym 2021/2022 ewaluacji punktowego systemu zachowania, została podjęta jako wynik dyskusji podejmowanych w czasie klasyfikacyjnych rad pedagogicznych, dyskusji na zespołach wychowawczych. Nauczyciele wskazywali w nich, iż ten system prowadzi do zbyt jednoznacznego oceniania zachowania uczniów podkreślano, iż uczniowie, którzy np. osiągają wysokie lokaty sportowe zdobywają punkty które znacznie podnoszą ich oceny za zachowanie, co nie zawsze przekłada się na ich stosunek do obowiązków szkolnych. System ten powodował też trudności w ocenie zachowania osób z orzeczeniami o kształceniu specjalnym, które pomimo starań często nie mogły osiągnąć liczby punktów potrzebnej do otrzymania oceny bardzo dobrej lub wzorowej za zachowanie. Uczniowie, którzy otrzymywali punkty ujemne np. za „wagary”, wykorzystując system punktowy, zyskiwali punkty dodatnie za np. przyniesienie nakrętek, udział w akcjach charytatywnych czy działaniach na rzecz klasy i szkoły, zwykle aktywność ta kończyła się po uzyskaniu odpowiedniej ilości punktów.*

W protokole (we wnioskach z przeprowadzonej ewaluacji) z pracy tego zespołu wskazano, że: *Z analizy ankiet wynika, że Punktowy System Zachowania nie spełnia swojego zadania. Bardzo trudno jest sprawiedliwie ocenić zachowanie ucznia za pomocą punktów. Nie zawsze uwzględnia on motywacje zachowania*

¹⁷ M.in. bójki, pobicia (10-50), znęcanie się nad kolegami, zastraszanie (10-50), kradzież (50), wyludzanie pieniędzy (50), stosowanie używek (10-50), posiadanie i używanie niebezpiecznych materiałów i narzędzi (20-50), naruszenie prywatności nauczyciela (5-15), samowolne wychodzenie poza teren szkoły (10).

¹⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1280, ze zm.

i potrzeby poszczególnych uczniów, także tych z różnymi dysfunkcjami, trudnościami. Ponadto sprytniejsi uczniowie szybko zorientowali się, że mogą pozwolić sobie na niewłaściwe zachowanie, a następnie kompensować punkty ujemne, np. uczestnicząc w zbiórce karmy dla zwierząt lub pracy w wolontariacie dostając za to punkty dodatnie. Z analizy narzędzia badawczego okazało się, że dokument [dop. NIK – mowa o punktowym systemie oceny zachowania] ten nie jest dla wszystkich przejrzysty i czytelny. Niewielka część badanych, bo 4 wychowawców uważa, że uczniowie nie zawsze byli sprawiedliwie oceniani za pomocą Punktowego Systemu Zachowania. Ponadto w protokole tym podano, że decyzji o zmianie systemu punktowego oceniania sprzyjało wprowadzenie dziennika elektronicznego.

(akta kontroli str. 265-269, 431, 434)

Od początku roku szkolnego 2022/2023 zrezygnowano z systemu punktowego, pozostawiając niezmienną kryteria podlegające ocenie oraz ocenę dobrą jako ocenę wyjściową. Dla każdej oceny sporządzono opis zachowań, jakie należy spełnić, aby ją uzyskać. Wskazano również, że ocenę wzorową, bardzo dobrą i dobrą wykluczają m.in.: udział w bójce, kradzież, wybryk chuligański, wymuszenia, palenie papierosów, picie alkoholu, stosowanie substancji psychoaktywnych, wagary, używanie wulgaryzmów, korzystanie z telefonu w czasie lekcji bez zgody nauczyciela.

(akta kontroli str.19-59)

Zgodnie ze statutem przy ustalaniu oceny zachowania ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia lub inne dysfunkcje rozwojowe, należało uwzględnić wpływ tych zaburzeń lub dysfunkcji na jego zachowanie, na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub o potrzebie indywidualnego nauczania.

Na miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej należało powiadomić rodziców o przewidywanej ocenie nagannej zachowania.

(akta kontroli str. 19-107, 577)

W § 45 ust. 2 Statutu zostały określone obowiązki ucznia z uwzględnieniem obowiązków w zakresie właściwego zachowania podczas zajęć edukacyjnych, właściwego zachowania wobec nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz pozostałych uczniów. Zgodnie z § 45 ust. 2 pkt 9 statutu do obowiązków ucznia należało m.in. dbanie o schludny wygląd codzienny (*ubiór powinien być czysty, skromny, zakrywający w pełni ramiona, plecy, uda, brzuch i dekolt. Napisy na odzieży nie mogły reklamować używek, zawierać wulgaryzmów ani obraźliwych treści. Włosy i paznokcie uczniów powinny mieć naturalną barwę – nie należy ich malować*).

W statucie nie określono obowiązków ucznia w zakresie przestrzegania warunków wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie Szkoły, a jedynie wprowadzono całkowity zakaz używania telefonów komórkowych (§ 45 ust. 3) wskazano, że na terenie szkoły obowiązuje zakaz używania telefonów komórkowych (na zajęciach lekcyjnych oraz na przerwach). Uczeń ponosił pełną odpowiedzialność za telefon komórkowy na terenie szkoły. Informacji tych nie zawarto także w zapisach dotyczących zasad organizacji pracowni szkolnych, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 19-107)

W statucie ustalono zasady nagradzania i karania uczniów. Kary udzielane były przez Dyrektora. Za nieprzestrzeganie obowiązków zawartych w statucie uczeń mógł być ukarany:

- ustnym upomnieniem Dyrektora na forum klasy lub Szkoły;

- pisemnym upomnieniem Dyrektora skierowanym do ucznia i jego rodziców;
- zakazem reprezentowania Szkoły;
- przeniesieniem do innej klasy;
- w przypadku wyczerpania wszystkich możliwych środków wychowawczych i zaradczych przez wychowawcę, nauczycieli i dyrekcję, Dyrektor mógł wystąpić do kuratorium oświaty z wnioskiem o przeniesienie ucznia do innej szkoły.

Od przyznanej kary uczeń i jego rodzice mogli w terminie trzech dni¹⁹ wnieść odwołanie z uzasadnieniem do Dyrektora, który po dokładnym rozpatrzeniu odwołania przyznaną karę mógł uchylić, zawiesić lub utrzymać w mocy.

(akta kontroli str. 19-107)

NIK zauważa, że udzielenie nagany uczniowi przez Dyrektora na forum Szkoły, mogłoby się wiązać z naruszeniem godności osobistej ukaranego tak ucznia. Konwencja o prawach dziecka²⁰ zobowiązuje państwa – strony do tego, aby dyscyplina szkolna była stosowana w sposób zgodny z godnością dziecka i zapisami Konwencji (art. 28 ust. 2 Konwencji). Określając rodzaje kar w statucie należy rozważyć, czy stosowanie ich wobec uczniów nie naruszy ich praw, w szczególności praw i wolności osobistych, w tym prawa do godności i szacunku.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Statut Szkoły został sporządzony nierzetelnie. Jego analiza wykazała, że:

- nie były określone formy i sposoby uzasadniania przez nauczycieli ustalonej oceny, pomimo wymogu wynikającego z art. 44e ust. 3 ustawy o systemie oświaty.

Dyrektor wyjaśnił: *rodzic ma prawo do uzasadnienia oceny i może to zrobić w sposób ustny, zwracając się do nauczyciela zajęć edukacyjnych i w sposób pisemny, składając pisemny wniosek w sekretariacie szkoły. Brak informacji o formach i sposobach uzasadniania przez nauczycieli ustalonej oceny, w statucie, jest niezamierzonym niedopatrzaniem, które zostanie uzupełnione.*

(akta kontroli str.19-107, 580)

- nie określono sposobu wglądu do dokumentacji związanej z klasyfikacją uczniów, mimo iż obowiązek taki wynikał z art. 44e ust. 7 ustawy o systemie oświaty. Wgląd w prace pisemne uczniów zapewniony był tylko podczas zebrań z rodzicami, dni otwartych oraz na zasadach zawartych w PZO (tylko na terenie Szkoły²¹). Ograniczenie wglądu w prace i brak możliwości ich kopiowania nie znajduje potwierdzenia w orzecznictwie²², jest także sprzeczne ze stanowiskiem przedstawionym w tej sprawie przez Ministra Edukacji Narodowej²³, zgodnie z którym *przy wyborze sposobu udostępniania sprawdzonych prac, szkoła powinna wziąć pod uwagę realne możliwości szybkiego otrzymania przez ucznia i jego rodziców danej pracy, np.: przekazanie zainteresowanemu oryginału pracy lub jego kopii, udostępnienie pracy do domu z prośbą o zwrot pracy podpisanej przez rodziców itd.*

¹⁹ Przy czym nie określono, czy dotyczy to dni roboczych.

²⁰ Dz. U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526, ze zm.

²¹ Żadne z badanych PZO nie zezwalało na zabranie prac pisemnych do domu.

²² WSA w Opolu z 4 sierpnia 2022 r. II SAB/Op 36/22 Lex 3395143 orzekł, że szkoła ma obowiązek udostępnić zainteresowanemu arkusze sprawdzianu i klasówki, o ile nadal znajduje się w ich posiadaniu, gdyż informują one o procesie nauczania uczniów, który realizuje szkoła, jako publiczna instytucja. Nie można ich uznać zatem za dokument prywatny czy wewnętrzny.

²³ <https://archiwum.men.gov.pl/ministerstwo/informacje/poznaj-zasady-udostepniania-prac-uczniom-i-ich-rodzicom/> (dostęp 24 października 2022 r.)

Dyrektor wyjaśnił m.in: wprowadzając zapis w statucie wzięto pod uwagę sytuacje, gdy prace dawane uczniom do domu, często nie wracały do nauczyciela, który wobec ich braku, nie mógł potwierdzić uzyskanej przez ucznia oceny. Nauczyciele przygotowując sprawdziany i kartkówki, korzystają z zadań przygotowywanych przez wydawnictwa, czy portale edukacyjne, często są one objęte zakazem rozpowszechniania, co może mieć miejsce w przypadku gdy uczeń opublikuje zadania w Internecie. Nauczyciele pracując w zespołach przedmiotowych wspólnie opracowują zadania na sprawdziany, co pozwala na ich ujednoczenie, na poziomie danej klasy, oraz możliwość porównania uzyskanych przez uczniów wyników. Nie oznacza to, że sprawdziany odbywają się w tych klasach w tym samym czasie, udostępnienie przez ucznia zadań, ograniczyłoby tę możliwość. Rodzic/ opiekun prawny przeglądając sprawdzian dziecka w obecności nauczyciela może w trakcie spotkania uzyskać wyjaśnienia odnośnie pracy dziecka.

(akta kontroli str.19-107, 581)

- nie określono zasad oraz warunków wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie Szkoły, a jedynie wprowadzono całkowity zakaz ich używania, pomimo że zgodnie z art. 99 ust. 4 ustawy Prawo oświatowe statut szkoły określa obowiązki ucznia w zakresie przestrzegania warunków wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły.

Dyrektor wyjaśnił: zakaz używania telefonów w szkole wynika z troski o właściwe zachowania uczniów. Korzystanie z telefonów powinno odbywać się z poszanowaniem zasad współżycia społecznego. Mimo prowadzonych akcji informacyjnych w temacie korzystania z urządzeń cyfrowych, uczniowie, którzy przynoszą telefony do szkoły wykorzystują je do np.: do robienia zdjęć, nagrywania kolegów, nauczycieli, pracowników bez ich zgody. W czasie zajęć edukacyjnych, telefon odciąga uwagę posiadacza od przekazywanych treści, uczeń bez zgody nauczyciela słucha muzyki, gra, przegląda Internet, co dodatkowo przeszkadza pozostałym uczestnikom lekcji. Niektórzy uczniowie posiadają bardzo drogie, markowe telefony, demonstrując je kolegom podkreślają ich wartość, co prowadzi do obniżenia poczucia własnej wartości u dzieci, których rodziców nie jest stać na drogie aparaty. Takie sytuacje mogą powodować konflikty i problemy wychowawcze. Zakaz używania telefonów w szkole, nie oznacza że uczeń nie może go przynieść do szkoły i używać po zakończeniu lekcji np.: w celu powiadomienia rodzica o zakończeniu zajęć, lub w sekretariacie w celu kontaktu z rodzicami. W szkole nigdy nie zabraniano na kontakty rodziców/ opiekunów z dziećmi. Ten zapis statutowy zostanie doprecyzowany i zmieniony.

(akta kontroli str.19-107, 584)

- nie zamieszczono zapisów dotyczących organizacji pracowni szkolnych, pomimo wymogu określonego w art. 98 ust. 1 pkt 12 ustawy Prawo oświatowe.

Dyrektor wyjaśnił: w pracowniach przedmiotowych, znajdują się regulaminy, które zawierają zasady organizacji pracowni. Brak informacji w statucie szkoły jest niezamierzonym pominięciem, które zostanie uzupełnione.

(akta kontroli str.19-107, 580)

- w § 45 ust. 2 pkt 9 statutu Szkoły wskazano: uczeń ma obowiązek dbać o schludny wygląd (...). Włosy i paznokcie uczniów i uczennic powinny mieć

naturalną barwę – nie należy ich malować, przekraczając tym samym uprawnienie wynikające z art. 100 ust. 6 Prawa oświatowego, zgodnie z którym statut szkoły może jedynie określać zasady ubierania się uczniów na terenie szkoły, nie powinien zaś zawierać regulacji dotyczących ich wyglądu.

Dyrektor wyjaśnił: kultura osobista jest wizytówką każdego ucznia. Jej ważnym elementem jest wygląd zewnętrzny. Czyste ubranie starannie uczesane włosy, niezmiernie dużo mówią o człowieku, który poprzez wygląd wyraża szacunek wobec drugiej osoby i wobec samego siebie. Poprzez schludny wygląd rozumie się: czyste włosy, niestosowanie nietypowych fryzur i kolorów włosów, krótkie i czyste paznokcie w naturalnym kolorze, brak makijażu, niestosowne jest noszenie biżuterii, zwłaszcza takiej, która może być zagrożeniem dla zdrowia ucznia/ uczennicy lub innych uczniów np.: szczególnie długie wiszące kolczyki, ostre bransolety. Zapis w statucie był podyktowany również funkcjonowaniem klas integracyjnych w szkole. Zbyt ekstrawagancki ubiór, krzykliwe uczesanie oraz ozdoby, mogą powodować: niepokój, lęki, pobudzenie na lekcjach i w czasie przerw, u dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności, zwłaszcza u tych, gdzie zaleca ono unikanie sytuacji nietypowych, oraz nadmiernej ilości bodźców zewnętrznych. W szkole nie zdarzają się przypadki obniżenia oceny za zachowanie ze względu na wygląd czy ubiór ucznia. Ten zapis w statucie zostanie przeanalizowany i doprecyzowany, aby nie budził wątpliwości co do zgodności z przepisami.

(akta kontroli str.19-107, 585-586)

- nie zostały określone wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, a jedynie wskazano, że wymagania takie znajdują się w PZO, pomimo że było to niezgodne z art. 44b ust. 6 pkt 1 i ust. 10 ustawy o systemie oświaty.

Dyrektor wyjaśnił: brak informacji jest nieumyślnym pominięciem. W statucie znajduje się informacja, iż wymagania na poszczególne oceny klasyfikacji rocznej i semestralnej są zawarte w PZO. Zasady te są podawane do wiadomości rodziców i uczniów na początku roku szkolnego, co znajduje potwierdzenie w postaci odpowiedniego zapisu w dziennikach lekcji, są one specyficzne dla danej grupy zajęć edukacyjnych. Dodatkowo PZO są dostępne w sekretariacie szkoły. Brak informacji zostanie uzupełniony.

- niewłaściwie określono w statucie procedury ubiegania się o wyższą ocenę klasyfikacyjną niż proponowana, co było wymagane art. 44b ust. 6 pkt 6 i ust. 10 ustawy o systemie oświaty. W statucie wskazano jedynie procedurę dotyczącą złożenia zastrzeżenia do dyrektora szkoły, jeżeli roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych lub roczna ocena klasyfikacyjna zachowania zostały ustalone niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalania tych ocen (art. 44n ust.1 ustawy o systemie oświaty).

W złożonych wyjaśnieniach Dyrektor wskazał procedurę dotyczącą złożenia zastrzeżeń do oceny jako procedurę, z której mogą skorzystać uczniowie ubiegający się o wyższą ocenę niż proponowana.

(akta kontroli str.19-107, 530-576, 580)

2. W PZO objętych badaniem nie uregulowano niektórych kwestii wymaganych postanowieniami statutu lub nie określono ich właściwie. I tak:

- nie zawarto sposobu uzasadniania wystawianych ocen w PZO ze wszystkich badanych czterech przedmiotów, pomimo obowiązku wynikającego z § 49 ust. 3 statutu Szkoły.

Nauczyciele uczący badanych przedmiotów wyjaśnili m.in., że poza oceną przekazują ocenianemu uczniowi ustną informację zwrotną, dotyczącą wskazówek, co robi dobrze, a nad czym jeszcze musi popracować. Natomiast Dyrektor wyjaśnił m.in.: *w praktyce szkolnej funkcjonuje przekonanie że każdy rodzic/opiekun prawny, uczeń może zwrócić się do nauczyciela z wnioskiem o uzasadnienie oceny, może w przypadku odmowy nauczyciela udzielenia informacji zwrócić się do dyrektora, który nakaże nauczycielowi uzasadnienie oceny. Zatwierdzając PZO przeoczyłem brak sposobu uzasadniania oceny co jest nieumyślnym błędem i zostanie on naprawiony.*

(akta kontroli str. 530-576, 612-656)

- w PZO z historii, obowiązującym w latach szkolnych 2020/2021 i 2021/2022 nie określono wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny śródroczne i roczne, a w PZO z języka angielskiego wskazano, że wymagania edukacyjne zawarte są w materiałach do stosowanych podręczników²⁴. Mimo iż zgodnie z § 49 ust. 3 statutu szczegółowe wymagania edukacyjne, sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów oraz uzasadnienia wystawianych ocen powinny być zawarte w PZO.

Nauczycielka historii wyjaśniła: *kryteria oceniania z historii dla klas IV - VIII zostały opracowane przez wydawnictwo Nowa Era. Są one dostępne na stronie na stronie w/w wydawnictwa. Nauczyciel może w każdej chwili zaprezentować te dokumenty zarówno rodzicom, jak i uczniom podczas lekcji czy zebrań w szkole. Należy jednak dodać, że kryteria umieszczone w tych dokumentach dotyczą ocen częściowych, a ocena śródroczna i roczna jest wystawiana przez nauczyciela w oparciu o oceny częściowe, które uczeń uzyskał w trakcie semestru i całego roku szkolnego.*

Nauczyciel języka angielskiego wyjaśnił m.in.: *Kryteria oceniania do podręczników (...) zostały opracowane przez wydawnictwo (...) do każdego poziomu podręcznika. Znajdują się one na stronie internetowej wydawnictwa, pod adresem: <https://egis.com.pl/pl/strefanauczyciela/kryteria>. Dokumenty te są ogólnodostępne na stronie zarówno dla nauczycieli, jak i rodziców oraz uczniów. Nauczyciel może w każdej chwili udostępnić dokument zawierający szczegółowe kryteria oceniania zainteresowanym uczniom oraz rodzicom podczas lekcji lub spotkania z rodzicami. Dołączenie tych dokumentów do PZO byłoby niepraktyczne ze względu na ilość stron koniecznych do wydruku, ponieważ każdy z tych dokumentów zawiera około 32 stron, przy czym każdy poziom podręcznika posiada oddzielne szczegółowe kryteria oceniania. W klasach 4-8 wydruk obejmowałby więc ok. 160 stron. Należy jednak sprecyzować, że kryteria zawarte w w/w dokumentach dotyczą ocen częściowych, które uczeń może otrzymać w trakcie realizacji materiału edukacyjnego, natomiast ocena śródroczna i roczna jest wystawiana przez nauczyciela w oparciu o oceny częściowe, które uczeń otrzymał w trakcie półrocza i całego roku szkolnego.*

(akta kontroli str. 530-576, 612-614, 618, 634-635)

Zdaniem NIK brak przywołania w PZO kryteriów, bądź źródła gdzie one się znajdują nie zapewnia swobodnego dostępu do informacji o obowiązujących wymaganiach edukacyjnych.

²⁴ Starland i Flash

- wymagania edukacyjne na ocenę celującą zawarte w obowiązującym od roku szkolnego 2022/2023 PZO z historii nie zostały sformułowane prawidłowo, gdyż wskazywały na konieczność wykazania się przez ucznia wiedzą wykraczającą poza podstawę programową. W wymaganiach wskazano m.in., że ocenę celującą może otrzymać uczeń, który: *posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania i wymagania programowe przedmiotu w danej klasie.*

Zgodnie z art. 44b ust. 3 pkt 1 ustawy o systemie oświaty, ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego lub efektów kształcenia i kryteriów weryfikacji w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania.

Nauczycielka historii wyjaśniła: *Każdy uczeń, który w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności z historii określone programem nauczania może otrzymać ocenę celującą. Niemniej jednak nauczyciel oczekuje od uczniów, iż będą uczestniczyć w konkursach, olimpiadach czy projektach edukacyjnych poszerzających ich wiedzę i wykraczających poza program nauczania realizowany przez nauczyciela. Jeżeli uczeń wykazuje zainteresowanie poszerzaniem wiedzy wówczas można go za to dodatkowo wynagrodzić oceną celującą.*

(akta kontroli str. 544-549, 615-626)

Wyjaśnienia te nie mogą zostać uwzględnione, gdyż w PZO nie można rozszerzać definicji oceniania osiągnięć edukacyjnych ucznia znajdującej się w ustawie o systemie oświaty.

OCENA CZĄSTKOWA

W statucie określono, wynikające z delegacji ustawowej, wewnętrzne zasady oceniania, jednak nie dochowano należytej staranności przy ich opracowywaniu. Statut szkoły sporządzono nie w pełni nierzetelnie. PZO dla objętych analizą czterech przedmiotów nie zawierały niektórych ustaleń wymaganych statutem. Obowiązujące od roku szkolnego 2022/2023 w PZO z historii zawierało wymagania edukacyjne na ocenę celującą wskazujące na konieczność wykazania się przez ucznia wiedzą wykraczającą poza program nauczania.

OBSZAR

2. Realizacja i dokumentowanie procesu oceniania uczniów.

Opis stanu faktycznego

W latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 uczniowie byli informowani o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów. Fakt poinformowania uczniów o PZO odnotowywano w dzienniku lekcyjnym w temacie pierwszej lekcji z każdego przedmiotu. Natomiast rodzice (opiekuni prawni) uczniów informowani byli o powyższych sprawach na pierwszej wywiadówce w roku szkolnym.

(akta kontroli str. 577, 675, 687, 692, 705, 708, 721, 733, 854)

Z propozycjami ocen rocznych z przedmiotów objętych analizą uczniowie klas, których dokumentacja była badana, byli zapoznawani przez nauczycieli ustnie na lekcjach z danego przedmiotu. Rodzice uczniów byli zapoznawani z przewidywanymi ocenami na zebraniu klasowym oraz poprzez przekazanie za pośrednictwem uczniów kartek z proponowanymi ocenami do podpisu. Jeżeli uczeń

nie dostarczył podpisanej przez rodzica kartki wychowawcy, to wychowawca dzwonił do rodziców z informacją o przewidywanych ocenach i prośbą o podpisanie kartki. W przypadku ocen niedostatecznych jeżeli kartka z ocenami nie została zwrócona, to proponowane oceny wysyłano za pośrednictwem poczty.

(akta kontroli str. 855)

W statucie nie określono minimalnej liczby ocen bieżących jaką miał otrzymać uczeń w danym półroczu. Jedynie w PZO z języka angielskiego określono minimalną liczbę ocen w półroczu (sześć w roku szkolnym 2020/2021 oraz trzy w latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023). W PZO z języka angielskiego zatwierdzonym przez Dyrektora 17 września 2019 r. zapisano: *w każdym półroczu uczeń otrzymuje minimum sześć ocen bieżących.*

(akta kontroli str.19-107, 556-565)

Odnośnie zmniejszenia minimalnej liczby ocen nauczyciele języka angielskiego wyjaśnili: *zapis o sześciu ocenach nie jest zasadny, bywa trudny do wprowadzenia w życie, narzuca ilość ocen, która nie jest istotna w kwestii monitorowania postępów ucznia w nauce. Została utrzymana w zapisie minimalna ilość trzech ocen, po to, aby dać uczniowi poczucie, że jego wiedza i umiejętności będą systematycznie oceniane, a ocena śródroczna i roczna będzie wynikała z otrzymania ocen częściowych. Przy czym w PZO widnieje napis, że uczeń „powinien” otrzymać minimum trzy oceny, co nie oznacza że „musi”. Zapis ten bardziej odnosi się do nauczyciela niż ucznia, ponieważ nauczyciel jest zobowiązany systematycznie monitorować postępy w nauce uczniów, uwzględniając przy tym indywidualną sytuację ucznia. Ponadto trzy oceny dają lepszą gwarancję obiektywnej oceny. W przypadku gdyby dwie oceny były skrajne, np. 2 i 5, trzecia ocena pozwoli lepiej ocenić umiejętności i wiedzę ucznia.*

(akta kontroli str. 631, 636)

W roku szkolnym 2020/2021 liczba ocen częściowych:

- uczniów klasy VIc wyniosła (odpowiednio w pierwszym i drugim półroczu) z: wychowania fizycznego od czterech do dziewięciu i od pięciu do 10; matematyki od 10 do 28 i od 14 do 31 (duża liczba ocen z tego przedmiotu dotyczyła tylko kilku uczniów i wynikała z oceniania prac domowych, co zostało opisane szczegółowo w dalszej części wystąpienia); z języka angielskiego od siedmiu do 15 i od siedmiu do 18; z historii od czterech do 11 i od trzech do ośmiu;
- uczniów klasy VIIa wyniosła (odpowiednio w pierwszym i drugim półroczu) z: wychowania fizycznego od pięciu do czternastu i od czterech do 17; matematyki od 13 do 25 i od 16 do 46 (uwaga jak wyżej); z języka angielskiego od trzech do dziewięciu i od pięciu do 13; z historii od siedmiu do 11 i od siedmiu do 13. W pierwszym półroczu 11 uczniów i w II półroczu dwóch uczniów nie otrzymało minimalnej liczby ocen z języka angielskiego. Nauczycielka języka angielskiego wyjaśniła: *w roku 2020/2021 przebywałam na urlopie zdrowotnym do połowy kwietnia 2021. Prace świadczyłam przez niecałe dwa miesiące. Nauczyciel, który mnie zastępował nie jest już pracownikiem tej szkoły. Mogę jedynie przypuszczać, że uczniowie nie otrzymali minimalnej liczby ocen ze względu na okres pandemii i zdalnego nauczania.*

W roku szkolnym 2021/2022 liczba ocen częściowych:

- uczniów klasy VIIc wyniosła (odpowiednio w pierwszym i drugim półroczu) z: wychowania fizycznego od sześciu do 11 i od sześciu do 12; matematyki od ośmiu do 16 i od 10 do 21 (duża liczba ocen z tego przedmiotu dotyczyła tylko kilku uczniów i wynikała z oceniania prac domowych, co zostało opisane szczegółowo w dalszej części wystąpienia); z języka angielskiego od pięciu do dziewięciu i od trzech do ośmiu; z historii od czterech do 11 i od pięciu do 14;

- uczniów klasy VIIa wyniosła (odpowiednio w pierwszym i drugim półroczu) z: wychowania fizycznego od trzech do 11 i od sześciu do 10; matematyki od 10 do 22 i od dziewięciu do 17 (wyjaśnienie dużej liczby ocen jak wyżej); z języka angielskiego od pięciu do dziewięciu i od trzech do ośmiu; z historii od czterech do 10 i od pięciu do 13.

W pierwszym półroczu roku szkolnego 2022/2023 liczba ocen cząstkowych uczniów klasy VIIc wyniosła z: wychowania fizycznego od pięciu do 22; matematyki od dziewięciu do 22 i od 10 do 21 (uwaga jak wyżej); z języka angielskiego od pięciu do 10 i od trzech do ośmiu; z historii od pięciu do 17. Wszystkie formy aktywności wymienione w PZO z czterech przedmiotów były oceniane.

(akta kontroli str. 678-689, 695-701, 711-716, 724-729, 734-738)

Na przykładzie oddziałów, których dokumentacja była objęta szczegółowym badaniem ustalono, że w latach objętych kontrolą na lekcjach: matematyki, historii i języka angielskiego uczniowie uzyskiwali oceny z różnych rodzajów aktywności (m.in. sprawdzianu, kartkówki, odpowiedzi ustnej, pracy domowej, aktywności na lekcji), przy czym nie zawsze dotyczyło to wszystkich uczniów. Na lekcjach wychowania fizycznego oceniano próby sprawnościowe, umiejętności, aktywność, reprezentowanie szkoły w zawodach sportowych oraz brak stroju (po wykorzystaniu trzech możliwości zgłoszenia braku stroju, za kolejny brak wstawiano jedynkę). Uczniowie korzystali z możliwości poprawy niesatysfakcjonującej ich oceny ze sprawdzianu, a w niektórych przypadkach również z kartkówki. Ocenę z poprawy wstawiano przy pierwszej ocenie.

(akta kontroli str. 102, 618-699)

Niektórzy uczniowie otrzymali wyjątkowo dużo liczbę ocen z prac domowych z matematyki, przy czym prawie wszystkie były to oceny niedostateczne, a mianowicie:

- w klasie VIIa rok szkolny 2020/2021:
 - uczeń nr 4 – 15 ocen w I półroczu i co najmniej 21 ocen w II półroczu;
 - uczeń nr 7 – 17 ocen w I półroczu i co najmniej 18 ocen w II półroczu;
 - uczeń nr 8 – 17 ocen w I półroczu i co najmniej 18 ocen w II półroczu;
- w klasie VIc rok szkolny 2020/2021
 - uczeń nr 7 – 11 ocen w I półroczu i co najmniej 14 ocen w II półroczu;
 - uczeń nr 17 – 7 ocen w I półroczu i co najmniej 15 ocen w II półroczu;
- w klasie VIIa rok szkolny 2021/2022:
 - uczeń nr 6 – 13 ocen w I półroczu;
 - uczeń nr 8 – 11 ocen w I półroczu i 8 ocen w II półroczu;

(akta kontroli str. 681-682, 698-699, 714-715, 727-728)

Nauczyciel matematyki wyjaśnił: *prace domowe są ściśle związane z tematami lekcji, na których treści nauczania zostały dokładnie wyjaśnione i przećwiczone, a prace pisemne są podsumowaniem i sprawdzeniem zdobytych przez uczniów wiadomości i umiejętności podczas tych lekcji. W PZO z matematyki, w części V jest zapis, że uczniowie mogą zgłosić trzykrotnie podczas semestru nieprzygotowanie do lekcji, obejmujące odpowiedzi i pracę domową. W przypadku kolejnych nieprzygotowań uczniowie otrzymują na przemian ocenę niedostateczną i kropkę, oznaczającą „np.”. Dodatkowo po nieobecności spowodowanej chorobą (najmniej 3 dni) uczniowie mogą zgłosić np. bez zanotowania. Duża ilość ocen niedostatecznych z prac domowych u wymienionych uczniów związana była z nauczaniem zdalnym. W czasie nauki zdalnej zadawane prace domowe uczniowie przesyłali w zakładce Zadania w Teamsach. Nauczyciel otrzymywał informację zwrotną, którzy uczniowie odrobili, a którzy nie odrobili pracy domowej w danej klasie. Wymienieni uczniowie notorycznie nie odrabiali prac domowych po wykorzystaniu nieprzygotowań, stąd tyle ocen niedostatecznych.*

(akta kontroli str. 641-642)

Zdaniem NIK, tak duża liczba ocen niedostatecznych mogła działać demotywująco na uczniów. Co prawda o zadawaniu prac domowych (w znaczeniu ilościowym i jakościowym), decyduje nauczyciel organizujący proces dydaktyczno-wychowawczy. Należy mieć jednak na uwadze, że celem prac domowych jest wspomaganie pracy dydaktycznej, pod warunkiem, że uczeń opanował treści nauczania w czasie zajęć i jest w stanie samodzielnie wykonać zadania domowe. Nakłada to na nauczyciela obowiązek zadawania takich prac domowych, do których uczeń został przygotowany. Praca domowa może być oceniana, jednak nie oznacza to, że brak pracy domowej może skutkować oceną niedostateczną (odpowiedź MEN na pismo Rzecznika Praw Obywatelskich na temat prac domowych)²⁵. Świętokrzyski Kurator Oświaty zwrócił się do dyrektorów szkół z apelem, aby zadawanie pracy domowej w okresie nauki zdalnej było celowe, przemyślane i dostosowane do indywidualnych potrzeb ucznia, a samodzielne wykonanie pracy domowej mogło być dla ucznia źródłem satysfakcji i motywacji do nauki.²⁶

(akta kontroli str. 678-689, 695-701, 711-716, 724-729, 734-738)

Oceny z matematyki 94% uczniów klas objętych analizą wynikały z ocen częściowych (tj. były zbieżne ze średnimi arytmetycznymi tych ocen). Oceny pozostałych uczniów, jak wynika z uzyskanych wyjaśnień, mogły być wyższe z uwagi na poprawę osiągnięć edukacyjnych lub nieco niższe jeśli uczeń nie wykazywał się systematyczną pracą.

Oceny z historii ustalone średnio dla 25% uczniów objętych nie wynikały bezpośrednio z ocen częściowych. Nauczyciel historii wskazała: *Ocena śródroczna nie jest oceną wynikającą ze średniej ocen, ale brano też pod uwagę czynniki dodatkowe, takie jak: udział ucznia w konkursach historycznych i sukcesy w nich odnoszone, udział w zajęciach dodatkowych czy reprezentowanie szkoły podczas uroczystości patriotycznych. Dopiero suma tych wszystkich czynników przesądziła o ocenie dziecka na pierwszy semestr.*

Jak podkreślali nauczyciele wychowania fizycznego w ocenianiu uwzględniali oni starania uczniów i ich zaangażowanie w zajęciach. Czynniki te zadecydowały o ustaleniu ocen wyższych niż wynikało to z ocen częściowych dla średnio 24% uczniów. Nauczycielka języka angielskiego także podkreślała, że średnia z ocen może być tylko jedną ze wskazówek branych pod uwagę przy ustalaniu ocen. Oceny średnio niemal 80% uczniów wynikały z ocen częściowych, w przypadku pozostałych uczniów uwzględniono ich aktywność w zdobywaniu wiedzy i starania. Ocena mogła być obniżona jeśli uczeń nie był obecny na pracach pisemnych i nie zgłaszał chęci ich uzupełnienia.

(akta kontroli str. 768-809)

Na próbie dokumentacji związanej z ocenianiem pięciu uczniów (o różnych wynikach edukacyjnych) z klas VIIIc ustalono, że w pierwszym semestrze roku szkolnego 2022/2023²⁷ nauczyciele czterech przedmiotów (matematyki, historii, języka angielskiego i wychowania fizycznego) uczniowie byli systematycznie oceniani.

(akta kontroli str. 855)

W klasach objętych badaniem w roku szkolnym 2020/2021 było dwóch uczniów z dysfunkcjami²⁸, w 2021/2022 było 11 uczniów z dysfunkcjami²⁹, a w roku szkolnym

²⁵ <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/odpowiedz-men-dla-rpo-ws-obciazenia-uczniow-pracami-domowymi>

²⁶ <https://kuratorium.kielce.pl/42362/komunikat-w-sprawie-prac-domowych-w-zwiazku-ze-stanem-epidemicznym/> (dostęp 15 maja 2023 r.).

²⁷ W latach szkolnych 2020/2021 – 2021/2022 dzienniki lekcyjne prowadzone były w wersji papierowej, a tym samym nie można określić terminu uzyskania poszczególnych ocen przez uczniów.

²⁸ Niedowidzenie i zespół Aspergera.

²⁹ Niedowidzenie, zespół Aspergera, dysfunkcja mowy, dysgrafia, ryzyko dysleksji rozwojowej.

2022/2023 – sześciu³⁰. Dla dwóch uczniów, którzy posiadali orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego sporządzono indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne. Pozostałym uczniom posiadającym opinie psychologiczno-pedagogiczne dostosowano wymagania edukacyjne do zaleceń zawartych w tych opiniach. Zastosowano również zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia wyrównawcze z języka polskiego, matematyki, zajęcia z psychologiem i logopedą.
(akta kontroli str. 856-857)

Dla każdej z badanych klas w Szkole prowadzono dziennik lekcyjny, w którym odnotowywano frekwencję uczniów na zajęciach edukacyjnych, wpisywano tematy przeprowadzonych zajęć, a także uzyskane przez uczniów bieżące, śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne oraz śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne zachowania zgodnie § 8 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji³¹. W pierwszy półroczu roku szkolnego 2022/2023 dzienniki lekcyjne prowadzono w postaci elektronicznej (zgodnie z § 21 ust. 1 ww. rozporządzenia). Wpisów w arkuszach ocen pięciu uczniów wybranych klas dokonano na podstawie danych zawartych w dzienniku lekcyjnym (oceny roczne w arkuszach były zgodne z tymi w dzienniku) oraz w protokołach egzaminów klasyfikacyjnych i poprawkowych. Nauczyciele wypełniający arkusze ocen ww. uczniów potwierdzili podpisem zgodność wpisów z dokumentami, na podstawie których ich dokonano (§ 14 ust. 2).

(akta kontroli str. 637-767, 855)

Wychowawczynie dwóch klas, których dokumentacja objęta była badaniem poinformowały uczniów (w czasie godziny wychowawczej) oraz ich rodziców/prawnych opiekunów (podczas wywiadówki) o warunkach i sposobie oraz kryteriach oceniania zachowania.

(akta kontroli str. 687, 705, 733, 855)

W latach szkolnych 2020/2021-2021/2022, gdy w Szkole obowiązywał system punktowy oceniania zachowania w dziennikach lekcyjnych badanych klas wychowawcy na koniec każdego miesiąca dokonywali bieżącego oceniania zachowania, tj. wpisywali sumę punktów jaką uzyskali poszczególni uczniowie. Bieżące ocenianie poprzez wpisywanie punktów dodatnich i ujemnych oraz uzasadnienia przyznania punktów prowadzone było w dzienniczkach uwag. Do kontroli przedłożono jedynie dzienniczki obecnej klasy VIIIc za lata szkolne 2020/2021 – 2021/2022, natomiast nie przedłożono dzienniczków klasy VIIa za rok szkolny 2020/2021 i klasy VIIIa za rok szkolny 2021/2022.

(akta kontroli str. 676-677, 693-694, 709-710, 722-723, 855)

Dyrektor wyjaśnił: *Punkty uzyskiwane przez uczniów za zachowanie, były zapisywane przez wychowawców w dzienniczkach uwag, które wychowawca prowadził dla swojej klasy, w każdym roku szkolnym. Miały one charakter informacyjny i pomocniczy, ułatwiający wychowawcy pracę, oraz wyliczanie uzyskanych przez uczniów punktów. Nauczyciele wychowawcy, wpisywali uzyskane przez uczniów punkty w dziennikach lekcyjnych, a na ich podstawie wystawiali miesięczne, semestralne i roczne oceny za zachowanie. Prowadzone przez wychowawców dzienniczki uwag były niszczone po zakończeniu roku szkolnego. Od roku szkolnego 2022/2023 w szkole nie obowiązuje punktowy system oceniania za zachowanie.*

(akta kontroli str. 590, 847)

³⁰ Zespół Aspergera, dysleksja rozwojowa, dysgrafia,

³¹ Dz. U. poz. 1646, ze zm.

Zdaniem NIK dzienniczki uwag stanowiły część dokumentacji nauczania i powinny być przechowywane, co zostało dochowane w przypadku dokumentacji klasy VIc i VIIc.

O propozycjach ocen z zachowania uczniowie byli informowani na godzinie do dyspozycji wychowawcy, a rodzice uczniów byli zapoznawani na zebraniu klasowym oraz poprzez przekazanie za pośrednictwem uczniów kartek z proponowanymi ocenami do podpisu. Jeżeli kartka z informacją o ocenie nie wróciła, wychowawca dzwonił do rodziców z informacją o przewidywanych ocenach.

(akta kontroli str. 676-677, 693-694, 709-710, 722-723, 855)

W roku szkolnym 2020/2021 uczniowie klasy:

- VIc uzyskali oceny zachowania: wzorowe – pięć, bardzo dobre – siedem, dobre – osiem i poprawne – cztery;
- VIIa uzyskali oceny zachowania: wzorowe – pięć, bardzo dobre – siedem, dobre – osiem i poprawne – dwa.

W roku szkolnym 2021/2022 uczniowie klasy:

- VIIc uzyskali oceny zachowania: wzorowe – siedem, bardzo dobre – siedem, dobre – sześć, poprawne – dwa i nieodpowiednie - jeden;
- VIIa uzyskali oceny zachowania: wzorowe – siedem, bardzo dobre – siedem, dobre – sześć, poprawne – jeden.

W roku szkolnym 2022/2023 uczniowie klasy VIIIc uzyskali oceny zachowania: wzorowe – pięć, bardzo dobre – trzy, dobre – pięć, poprawne – cztery, nieodpowiednie – pięć i naganne - jeden

(akta kontroli str. 810-823)

Wychowawca klasy VIIc w roku szkolnym 2021/2022 uwzględnił w błędnej liczbie punkty z tytułu nieobecności nieusprawiedliwionej lub spóźnień pięciu uczniom, (22% klasy) o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Oceny zachowania pozostałych uczniów wystawiono zgodnie z WZO.

(akta kontroli str. 824-830)

Najniższe oceny zachowania uczniów spowodowane były dużą liczbą godzin nieusprawiedliwionych, cyberprzemocą, stosowaniem przemocy, udziałem w bójkach, przynoszeniem do Szkoły niebezpiecznych przedmiotów, kradzieżą, używaniem wulgaryzmów.

(akta kontroli str. 810-842)

W roku szkolnym 2020/2021 odbyły się dwa egzaminy poprawkowe (oba z matematyki), w roku szkolnym 2021/2022 – sześć³². W wyniku odpowiednio: dwóch i jednego³³ z nich wystawiono oceny niedostateczne.

Dyrektor powołał komisje do przeprowadzenia egzaminów poprawkowych zarządzeniami wydanymi w dniu 25 czerwca 2021 r. i 24 czerwca 2022 r., tj. w terminie określonym w § 16 ust. 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych³⁴. Zarządzenia określały skład poszczególnych komisji, termin egzaminu, zobowiązywały nauczycieli do przygotowania zestawów egzaminacyjnych i złożenia ich w sekretariacie Szkoły do 1 lipca danego roku, a wychowawców do powiadomienia uczniów, rodziców (opiekunów prawnych) o organizacji i przebiegu egzaminu.

Egzaminy poprawkowe zostały przeprowadzone przez komisje, w składzie których były osoby wymienione w § 16 ust. 5 rozporządzenia w sprawie oceniania, tj. dyrektor lub wicedyrektor jako przewodniczący, nauczyciel prowadzący dane

³² Trzy z matematyki, dwa z biologii i jeden z języka niemieckiego.

³³ Z matematyki.

³⁴ Dz. U. poz. 373 ze zm. dalej: rozporządzenie w sprawie oceniania.

zajęcia edukacyjne oraz nauczyciel prowadzący takie same lub pokrewne zajęcia edukacyjne. Wszystkie egzaminy poprawkowe odbyły się w terminie określonym w § 16 ust. 4 rozporządzenia w sprawie oceniania, tj. w ostatnim tygodniu ferii letnich. Podczas jednego egzaminu poprawkowego nauczyciela wskazanego w zarządzeniu, z powodu przebywania na zwolnieniu lekarskim, zastąpił inny nauczyciel tego samego przedmiotu. Wszystkie protokoły z egzaminów poprawkowych zawierały elementy, o których mowa w § 16 ust. 7 ww. rozporządzenia (nazwę zajęć edukacyjnych, z których był przeprowadzony egzamin, imiona i nazwiska osób wchodzących w skład komisji, termin egzaminu, imię i nazwisko ucznia, zwięzłą informację o odpowiedziach, ustaloną ocenę klasyfikacyjną). Do protokołu załączono pytania egzaminacyjne.

W latach szkolnych 2020/2021-2021/2022 nie przeprowadzono sprawdzianów wiadomości i umiejętności lub komisyjnego ustalenia oceny zachowania. W powyższym okresie do Dyrektora nie zgłoszono zastrzeżeń do rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych lub rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania, w związku z ustaleniem ich niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalania tych ocen.

(akta kontroli str. 657-672)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na ustaleniu niektórym uczniom oceny zachowania niezgodnie z WZO. Wychowawca jednej z klas, której dokumentacja była objęta badaniem (VIIc) w roku szkolnym 2021/2022 nierzetelnie ustalił liczbę punktów ujemnych z tytułu nieobecności nieusprawiedliwionej lub spóźnień w ocenie zachowania pięciu uczniów (22% klasy):

- uczniowi (...) w wyliczeniach ujęto w I półroczu 68 punktów i w II półroczu 0 punktów, podczas gdy z frekwencji wynika odpowiednio 89 punktów i 53 punkty, co mogło wskazywać na niższą ocenę zachowania niż ustalona w I półroczu i na koniec roku;
- uczniowi (...) w wyliczeniach ujęto w I półroczu 35 punktów i w II półroczu 27 punktów, podczas gdy z frekwencji wynika odpowiednio 36 punktów i pięć punktów, co mogło wskazywać na wyższą ocenę roczną zachowania niż ustalona;
- uczniowi (...) w wyliczeniach ujęto w I półroczu 11 punktów i w II półroczu 0 punktów, podczas gdy z frekwencji wynika odpowiednio 11 punktów i 57 punktów, co mogło wskazywać na niższą ocenę roczną zachowania niż ustalona;
- uczniowi (...) w wyliczeniach ujęto w I półroczu 16 punktów i w II półroczu 0 punktów, podczas gdy z frekwencji wynika odpowiednio 16 punktów i 26 punktów. co mogło wskazywać na wyższą ocenę roczną zachowania niż ustalona;
- uczniowi (...) w wyliczeniach ujęto w I półroczu 17 punktów i w II półroczu 0 punktów, podczas gdy z frekwencji wynika odpowiednio 17 punktów i 37 punktów, co mogło wskazywać na wyższą ocenę roczną zachowania niż ustalona.

Wychowawca wyjaśnił, że popełnił błędy związane z właściwym przeliczeniem godzin opuszczonych nieusprawiedliwionych na punkty ujemne. Wychowawca wskazał również, że pomimo popełnionych błędów w wyliczeniu punktów, wystawione oceny uważa za właściwe.

(akta kontroli str.824-830, 845-846)

OCENA CZĄSTKOWA

Szkolna praktyka oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów klas objętych analizą z wybranych czterech zajęć edukacyjnych była zgodna z przyjętymi uregulowaniami wewnętrznymi. Uczniowie zostali ocenieni z wszystkich form aktywności wskazanych w PZO, a oceny śródroczne/roczne wynikały najczęściej z ocen cząstkowych przy czym brano pod uwagę także dodatkowe czynniki wynikające z zaangażowania uczniów. Niektórym uczniom z jednego z oddziałów ustalono oceny zachowania niezgodnie z WZO. Proces oceniania był dokumentowany, a egzaminy poprawkowe przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dla uczniów z dysfunkcjami został opracowany zakres dostosowań wymagań edukacyjnych do ich indywidualnych potrzeb.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

3. Nadzór pedagogiczny nad ocenianiem uczniów

Plany nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2020/2021-2022/2023 zostały przedstawione Radzie Pedagogicznej odpowiednio 15 września 2020 r., 14 września 2021 r. i 12 września 2022 r., tj. w terminach wymaganych w § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru.

(akta kontroli str. 108, 119, 130, 498)

Plany opracowane w okresie objętym kontrolą, zawierały elementy wymagane § 23 ust. 3 rozporządzenia w sprawie nadzoru. Uwzględniono w nich problematykę oceniania, a mianowicie:

- a) w ramach działań, o których mowa w § 22 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru, zaplanowano kontrole dotyczące m.in. prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania³⁵, prawidłowości oceniania uczniów³⁶;
- b) w ramach planu obserwacji, o którym mowa w § 22 ust. 3 pkt 2 ww. rozporządzenia przewidziano uwzględnienie zagadnień związanych z systematycznym ocenianiem wiedzy i umiejętności uczniów (rok szkolny 2021/2022); ocenianiem ucznia z dokonaniem uzasadnienia tej oceny przez nauczyciela, udzieleniem informacji zwrotnych uczniom dotyczących mocnych i słabych stron (lata szkolne 2020/2021-2022/2023);
- c) na rok szkolny 2020/2021 monitorowaniem, o którym mowa w § 22 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie nadzoru zaplanowano objąć obszary: realizacja podstawy programowej (w zakresie m.in. dotyczącym analizy wyników egzaminów oraz diagnoz) i uwzględnianie zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów w procesie kształcenia (w zakresie m.in. stosowanych form i metod pracy z uczniem i efektów nauczania – uczenia się).

W ww. planach w obszarze wspomaganiania nauczycieli przewidziano organizację szkoleń i porad oraz wspieranie rozwoju zawodowego, nie doprecyzowując ich szczegółowej tematyki.

Przedmiotem zaplanowanych i przeprowadzonej w roku szkolnym 2020/2021 ewaluacji nie były zagadnienia z obszaru oceniania³⁷. Plany nadzoru pedagogicznego nie były modyfikowane.

(akta kontroli str. 108-145, 498-505)

³⁵ Prowadzenie dokumentacji przebiegu nauczania – dzienniki szkolne, arkusze ocen (rok szkolny 2020/2021); Prawidłowość prowadzenia przez nauczycieli dokumentacji przebiegu nauczania (rok szkolny 2021/2022); Prawidłowość i terminowość prowadzenia dokumentacji nauczania ze szczególnym uwzględnieniem przepisów prawa dotyczących ochrony danych osobowych oraz zastosowania wniosków z nadzoru pedagogicznego prowadzonego w roku szkolnym 2021/2022 (rok szkolny 2022/2023).

³⁶ Prawidłowość i systematyczność oceniania – zgodność z WZO. Informacja dla rodziców o ocenianiu (rok szkolny 2020/2021); Przestrzeganie przepisów dotyczących oceniania wewnątrzszkolnego (rok szkolny 2021/2022); Systematyczność oceniania uczniów oraz działań wobec uczniów, którzy nagminnie otrzymują oceny niedostateczne, współpraca z rodzicami w realizacji zapewnienia pomocy tym uczniom (rok szkolny 2022/2023).

³⁷ Przeprowadzono jedną z dwóch zaplanowanych ewaluacji.

Na próbie dokumentacji dotyczącej dziewięciu nauczycieli (matematyki, wychowania fizycznego, historii i języka angielskiego) uczących ww. przedmiotów w latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 w analizowanych klasach ustalono, że w ramach nadzoru pedagogicznego Dyrektor lub jego zastępca przeprowadzali kontrole m.in. prowadzenia przez tych nauczycieli dokumentacji przebiegu nauczania oraz prawidłowości oceniania. Na podstawie tego badania ustalono, że w ogóle nie przeprowadzono obserwacji lekcji zaplanowanych w *Harmonogramie obserwacji lekcji*³⁸ w przypadku: sześciu nauczycieli w roku szkolnym 2020/2021, dwóch – w roku szkolnym 2021/2022 i jednego – w roku szkolnym 2022/2023 (I półrocze). Dyrektor wyjaśnił: *Rok szkolny 2020/2021 był rokiem, w którym odbywało się zdalne nauczanie. Dyrektor i wicedyrektor szkoły w tym czasie na bieżąco każdego dnia, prowadzili obserwacje lekcji prowadzonych przez nauczycieli online, gdyż zgodnie z zasadami organizacji zajęć w okresie pandemii byli członkami wszystkich grup klasowych w których odbywały się lekcje w tym również lekcji prowadzonych przez wybranych nauczycieli. Stąd też nie odbyło się część planowanych obserwacji lekcji. W pozostałych wymienionych przypadkach obserwacje lekcji zostały zaplanowane, ale ich brak nie spowodował niemożności realizacji zadań z nadzoru pedagogicznego. Rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego nakłada na dyrektora obowiązek zaplanowania obserwacji zajęć, ale nie precyzuje które i w jakiej ilości obserwacje mają być zorganizowane i przeprowadzone. Pominięcie obserwacji zajęć tych nauczycieli było spowodowane czynnikami wynikającymi z pracy szkoły i realizacją w tym czasie innych zadań przez dyrektora.*

(akta kontroli str. 425-432, 435)

W planie nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2020/2021 wskazano pięć obszarów do objęcia monitorowaniem³⁹, a jego wyników (mimo że jak wynika z przytoczonych niżej wyjaśnień działania takie były prowadzone) nie ujęto w sprawozdaniu z nadzoru pedagogicznego za ten rok szkolny (co opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). Dyrektor wyjaśnił: (...). *W roku szkolnym 2020/2021 w szkole realizowane było zdalne nauczanie, dyrektor na bieżąco monitorował przebieg zdalnego nauczania, realizację podstawy programowej, ocenianie uczniów, na bieżąco śledzono zapisy tematów w dziennikach lekcji. Przeprowadzono również analizę egzaminów. Na początku roku szkolnego, określono potrzeby edukacyjne uczniów, wyznaczono zajęcia dodatkowe i wyrównawcze dla uczniów zgodnie z orzeczeniami i opiniami PPP. W dziennikach lekcyjnych znajdują się zapisy dotyczące współpracy z rodzicami w zakresie wychowania dzieci i informacji o przebiegu nauczania. W okresie pracy zdalnej dyrektor i wicedyrektor mieli możliwość uczestniczenia w zebraniach prowadzonych online. Byli do dyspozycji rodziców każdego dnia. Korzystanie z technologii informacyjnej zostało zaplanowane w taki sposób, aby było bezpieczne dla uczniów. Z monitorowania nie sporządzano odrębnej dokumentacji.*

(akta kontroli str. 116-117, 150-151, 181-193, 432, 435)

W ramach wspomaganie nauczycieli w roku szkolnym 2020/2021 brali oni udział w webinarium *Ocenianie szkolne w czasie nauki zdalnej i Jak prowadzić testy i sprawdziany on-line*. W latach szkolnych 2021/2022-2022/2023 żadna z form doskonalenia zawodowego nie dotyczyła obszaru oceniania. Dyrektor wyjaśnił:

³⁸ Załączonych do planu nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2020/2021-2022/2023.

³⁹ [1] Realizacja podstawy programowej (przewidziany zakres obejmował m.in. analizę wyników egzaminów oraz diagnoz, przegląd zapisów tematów lekcji w dziennikach szkolnych), [2] Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów, [3] Uwzględnienie zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów w procesie kształcenia (przewidziany zakres obejmował m.in. zakres stosowanych form i metod pracy z uczniem; efekty nauczania – uczenia się (wnioski oceniania uczniów), uzasadnienie ocen), [4] Realizacja działań wychowawczych we współpracy z rodzicami, mających na celu wychowanie do wartości – kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych, [5] Bezpieczne i celowe wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie nauczania.

Przygotowując plany doskonalenia zawodowego nauczycieli, w szkole dyrektor zasięga opinii nauczycieli. W latach objętych kontrolą większość nauczycieli nie wykazywała potrzeby doskonalenia w zakresie oceniania uczniów. Na proces wspomaganie i doskonalenia zawodowego nauczycieli ma wpływ rozwój szkoły, oraz podejmowane przez szkołę zadania. W kontrolowanych latach skupiono się na szkoleniach w zakresie nauczania zdalnego, rozwoju dwujęzyczności, kształceniu w klasach integracyjnych, edukacji ekologicznej. Nauczyciele mieli do dyspozycji dostęp do platform edukacyjnych które prowadzą szkolenia online i regularnie z nich korzystali. Stałym elementem doskonalenia zawodowego były szkolenia na temat przebiegu i organizacji egzaminów ósmoklasisty.

(akta kontroli str. 422-424, 498-505)

W latach szkolnych 2020/2021-2021/2022 Dyrektor realizował nadzór w trybie działań doraźnych w czasie nauki zdalnej kontrolując nawiązanie oraz przebieg (w czasie trwania lekcji) połączenia nauczycieli z uczniami za pośrednictwem aplikacji Teams, zamieszczanie prac domowych w tej aplikacji.

(akta kontroli str. 504)

W okresie objętym kontrolą Dyrektor przedstawiał na zebraniu Rady Pedagogicznej, nie rzadziej niż dwa razy w roku szkolnym, wyniki i wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz informacje o działalności Szkoły, zgodnie z art. 69 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe oraz § 24 rozporządzenia w sprawie nadzoru.

(akta kontroli str. 504)

Analiza siedmiu uchwał Rady Pedagogicznej (trzech w sprawie wyników śródrocznej klasyfikacji uczniów⁴⁰, dwóch w sprawie wyników klasyfikacji rocznej i końcowej uczniów⁴¹, uchwały w sprawie promowania do klasy programowo wyższej uczniów, którzy nie zdali egzaminu poprawkowego z obowiązkowych zajęć edukacyjnych⁴² i uchwały w sprawie ukończenia szkoły przez uczniów którzy zdali egzaminy poprawkowe, promowania do klasy programowo wyższej uczniów którzy zdali egzaminy poprawkowe, warunkowego promowania do klasy programowo wyższej uczniów którzy nie zdali egzaminu poprawkowego z obowiązkowych zajęć edukacyjnych⁴³) oraz protokołów rady pedagogicznej z zebrań, na których uchwały te zostały podjęte wykazała, że:

- wyniki klasyfikacji śródrocznej i rocznej oraz kwestię promocji uczniów przedstawiano na posiedzeniach Rady Pedagogicznej i wyniki te były prawidłowo zatwierdzane;

⁴⁰ Uchwała nr 2/2020/2021 Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego” w Starachowicach z dnia 29.01.2021 r. w sprawie wyników śródrocznej klasyfikacji uczniów w roku szkolnym 2020/2021, uchwała nr 3/2020/2021 Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego” w Starachowicach z dnia 31.01.2022 r. w sprawie wyników klasyfikacji śródrocznej uczniów w roku szkolnym 2021/2022, uchwała nr 5/2020/2021 Rady pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego” w Starachowicach z dnia 26.01.2023 r. w sprawie klasyfikacji śródrocznej uczniów w roku szkolnym 2022/2023.

⁴¹ Uchwała nr 4/2020/2021 Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego” w Starachowicach z dnia 17.06.2021 r. w sprawie wyników klasyfikacji rocznej i końcowej uczniów w roku szkolnym 2020/2021; uchwała nr 5/2021/2022 Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego” w Starachowicach z dnia 14.06.2022 r. w sprawie wyników klasyfikacji rocznej i końcowej uczniów w roku szkolnym 2021/2022.

⁴² Uchwała nr 6/2020/2021 Rady pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego” w Starachowicach z dnia 30.08.2021 r. w sprawie promowanie do klasy programowo wyższej uczniów, którzy nie zdali egzaminu poprawkowego z obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

⁴³ Uchwała nr 7/2021/2022 Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego” w Starachowicach z dnia 29.08.2022 r. w sprawie ukończenia szkoły przez uczniów którzy zdali egzaminy poprawkowe, promowania do klasy programowo wyższej uczniów którzy zdali egzaminy poprawkowe, warunkowego promowania do klasy programowo wyższej uczniów którzy nie zdali egzaminu poprawkowego z obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

- w uchwałach przywołano prawidłową podstawę prawną, tj. art. 70 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo oświatowe – w przypadku uchwał w sprawie wyników śródrocznej klasyfikacji uczniów i wyników klasyfikacji rocznej i końcowej uczniów; art. 70 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo oświatowe i art. 44m ust. 6 ustawy o systemie oświaty – w przypadku dwóch pozostałych uchwał dotyczących promowania uczniów;
- uchwały w sprawie wyników klasyfikacji śródrocznej i rocznej i końcowej uczniów zawierały m.in. informację o wynikach klasyfikacji klas I-III (o liczbie: łącznej uczniów, uczniów klasyfikowanych oraz o frekwencji w poszczególnych klasach w danym roku szkolnym) i klas IV-VIII (o liczbie uczniów: ogólnej, klasyfikowanych i nieklasyfikowanych, bez ocen niedostatecznych, z jedną, dwoma, trzema i więcej ocenami niedostatecznymi, z poszczególnymi ocenami z zachowania, średniej, liczbie poszczególnych ocen – w rozbiu na poszczególne klasy). W każdym z protokołów z posiedzeń Rady Pedagogicznej na których były przyjmowane te uchwały zawarto informację o przedstawieniu przez wychowawców lub wicedyrektor⁴⁴ Szkoły m.in. wyników klasyfikacji śródrocznej lub rocznej (karty klasyfikacyjne poszczególnych klas stanowiły załączniki do protokołu). Analiza szczegółowa kart klasyfikacyjnych śródrocznych i rocznych wykazała, że zawierały one informacje m.in. o liczbie uczniów: zapisanych, klasyfikowanych, bez ocen niedostatecznych, z ocenami niedostatecznymi (z podaniem których to dotyczyło przedmiotów), najlepszych (z podaniem średniej i oceny z zachowania), mających trudności z nauką (z podaniem średniej i oceny z zachowania); średniej klasy; średniej frekwencji; liczbie uczniów z poszczególnymi ocenami z zachowania; charakterystyce klasy;
- uchwały⁴⁵ dotyczące promowania do klasy programowo wyższej trzech uczniów (dwojga uczniów w roku szkolnym 2020/2021 i jednej uczennicy w roku szkolnym 2021/2022), którzy nie zdali egzaminu poprawkowego z obowiązujących zajęć edukacyjnych zawierały uzasadnienie (warunki) ich promowania, tj. obowiązkowe zajęcia edukacyjne, zgodnie ze szkolnym planem nauczania, miały być realizowane w klasie programowo wyższej; uczniowie nie byli wcześniej promowani na tych zasadach⁴⁶;
- dwie uchwały zostały sporządzone nierzetelnie, tj. w numerze *uchwały nr 5/2020/2021 Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego” w Starachowicach z dnia 26.01.2023 r. w sprawie klasyfikacji śródrocznej uczniów w roku szkolnym 2022/2023* przywołano rok szkolny 2020/2021, mimo że dotyczyła ona roku szkolnego 2022/2023; w postanowieniu Rady Pedagogicznej zawartym w § 1 uchwały nr 7/2021/2022 Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego” w Starachowicach z dnia 29.08.2022 r. w sprawie ukończenia szkoły przez uczniów, którzy zdali egzaminy poprawkowe, promowania do klasy programowo wyższej uczniów, którzy zdali egzaminy poprawkowe, warunkowego promowania do klasy programowo wyższej uczniów, którzy nie zdali egzaminu poprawkowego z obowiązkowych zajęć edukacyjnych

⁴⁴ W dniu 26 stycznia 2023 r.

⁴⁵ Dotyczy uchwały nr 6/2020/2021 Rady pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego” w Starachowicach z dnia 30.08.2021 r. w sprawie promowanie do klasy programowo wyższej uczniów, którzy nie zdali egzaminu poprawkowego z obowiązkowych zajęć edukacyjnych i uchwały nr 7/2021/2022 Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego” w Starachowicach z dnia 29.08.2022 r. w sprawie ukończenia szkoły przez uczniów którzy zdali egzaminy poprawkowe, promowania do klasy programowo wyższej uczniów którzy zdali egzaminy poprawkowe, warunkowego promowania do klasy programowo wyższej uczniów którzy nie zdali egzaminu poprawkowego z obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

⁴⁶ W uchwałach nie wskazano, iż uwzględniano możliwości edukacyjne ucznia.

przywołano rok szkolny 2020/2021, pomimo że dotyczyła ona roku szkolnego 2021/2022. Dyrektor wyjaśnił, że błędy w tych uchwałach wynikały z pomyłki. (akta kontroli str. 170-175, 192, 207-210, 226, 237-240, 251-254, 273-276, 172, 192, 207, 226, 237, 251, 273, 431, 434)

Tytuły i postanowienia merytoryczne uchwał Rady Pedagogicznej, przyjętych w dniach 30 sierpnia 2021 r. i 29 sierpnia 2022 r. na podstawie art. 70 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo oświatowe, zawierały zapis o przyjęciu do realizacji w kolejnych latach szkolnych wniosków z nadzoru pedagogicznego, a nie o ustaleniu sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego. Z kolei w przedstawionych w ww. dniach na zebraniach Rady Pedagogicznej sprawozdaniach z nadzoru pedagogicznego Dyrektora nie zawsze wskazane były sposoby wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego. Dyrektor wyjaśnił: (...) *informuję, że wnioski i częściowo sposoby ich realizacji, zostały zawarte w sprawozdaniu z nadzoru, które dyrektor szkoły składa każdego roku na radzie plenarnej. Przyjęcie do realizacji wniosków z nadzoru, oznacza również zatwierdzenie proponowanych w sprawozdaniu z nadzoru sposobów ich realizacji. Brak informacji w uchwale Rady Pedagogicznej o sposobach realizacji wniosków jest niezamierzonym błędem, który zostanie naprawiony.*

(akta kontroli str. 183-184, 193, 217, 227, 419, 421)

W ramach prezentacji wyników nadzoru, Dyrektor przedstawił wnioski dotyczące obszaru oceniania uczniów, w których wskazano, że należy:

- doinformować rodziców o PZO oraz systematycznie wpisywać oceny do dziennika; usprawnić informowanie rodziców o ocenach otrzymanych przez uczniów; w dziennikach obowiązkowo wpisywać kontakty z rodzicami uczniów niezwłocznie po spotkaniu z rodzicem (wnioski z nadzoru pedagogicznego za I półrocze roku szkolnego 2020/2021);
- przypomnieć nauczycielom prawidłowy sposób poprawy błędów w dokumentacji przebiegu nauczania; przypomnieć uczniom zasady PZO na początku roku szkolnego, przedstawić zasady WZO na zebraniach z rodzicami (dotyczy to zwłaszcza sposobów i terminów poprawy); wypracować na lekcjach formy pracy powodujące stałą poprawę wyników egzaminów zewnętrznych; w WZO należy określić minimalną liczbę ocen uprawniającą do klasyfikowania ucznia (wnioski z nadzoru pedagogicznego za rok szkolny 2020/2021). Ustalono, że ostatni wniosek nie znalazł odzwierciedlenia w zapisach statutu. Dyrektor wyjaśnił: (...). *Nauczyciele, członkowie Rada Pedagogicznej nie zdołali wypracować stanowiska, jaka powinna być minimalna liczba ocen niezbędnych, do klasyfikowania ucznia z danych zajęć edukacyjnych, oraz jakie to powinny być oceny: z kartkówek, odpowiedzi, pracy domowej, sprawdzianów czy inne. Kwestia ta pozostaje otwarta i do realizacji.*
- przestrzegać systematyczności prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania; przestrzegać systematyczności oceniania uczniów (wnioski z nadzoru pedagogicznego za I półrocze roku szkolnego 2021/2022);
- przestrzegać systematyczności oceniania uczniów; w przypadku uczniów nagminnie otrzymujących oceny niedostateczne, należy wspólnie z rodzicami opracować plan zmiany tej sytuacji oraz wprowadzić kontakty zobowiązujące ucznia i rodzica do realizacji planu; w związku z tym, że działania podejmowane w celu poprawy wyników egzaminu ósmoklasisty nie przyniosły efektów; przepracować dotychczasowe metody przygotowania do egzaminu ósmoklasisty ze względu na ich efektywność i wdrożyć metody nauczania, które doprowadzą do poprawy osiąganych wyników (wnioski z nadzoru pedagogicznego za rok szkolny 2021/2022);

- występujące w dokumentacji przebiegu nauczania braki niezwłocznie uzupełnić; pilnować systematycznego oceniania uczniów; rozważyć konieczność ewaluacji nowego systemu oceniania zachowania, pod kątem spełnienia roli wychowawczej (wnioski z nadzoru pedagogicznego za I półrocze roku szkolnego 2022/2023).

(akta kontroli str. 150, 187-189, 204, 221-225, 232, 387, 431, 435)

W latach szkolnych 2020/2021-2022/2023⁴⁷ w Szkole wizytator Kuratorium Oświaty w Kielcach przeprowadził jedną kontrolę⁴⁸, która dotyczyła oceny pracy Dyrektora. W wyniku tej kontroli stwierdzono nieprawidłowości niezwiązane z ocenianiem, tj. dotyczące niezgodnego z przepisami prawa sprostowania błędu i oczywistej pomyłki w *Księdze uczniów* oraz niepowiadomieniem organu prowadzącego szkołę o wypadku mającym miejsce w Szkole.

(akta kontroli str. 4-17)

W objętych kontrolą latach szkolnych w Szkole analizowano m.in:

- wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego przeprowadzonego w maju 2021 r. – porównywano m.in. rezultaty uzyskane przez poszczególnych uczniów, całe klasy i Szkołę z wynikami uczniów z całej populacji w gminie, powiecie, województwie i kraju oraz analizowano wyniki poszczególnych zadań; na podstawie tych analiz sformułowano wnioski i rekomendacje;
- wyniki próbnego egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego (dodatkowo języka niemieckiego w roku szkolnym 2021/2022) przeprowadzonego w latach szkolnych 2020/2021 i 2021/2022 – dokonano porównania wyników m.in. ze średnimi wojewódzkimi i kraju oraz wskazano, na jakie działy wiedzy lub umiejętności należy kłaść większy nacisk;
- wyniki klasyfikacji śródrocznej w roku szkolnym 2022/2023 w odniesieniu do klasyfikacji śródrocznej ubiegłego roku szkolnego 2021/2022 – analiza ta dotyczyła porównania ww. lata szkolnych w zakresie m.in. średniej ocen, frekwencji w klasach oraz liczby wyróżnionych uczniów; liczby uczniów z ocenami niedostatecznymi; liczby uczniów mających problemy z nauką; średniej ocen i średniej frekwencji w szkole.

Dyrektor wyjaśnił: (...). *Wyżej wymienione analizy egzaminów próbnych oraz egzaminów, zostały opracowane przez Zespół Badania Osiągnięć Edukacyjnych Uczniów, wyniki klasyfikacji rocznej, śródrocznej, śródrocznej w roku szkolnym 2022/2023 w odniesieniu do klasyfikacji śródrocznej ubiegłego roku szkolnego 2021/2022 corocznie sporządza dyrektor, wicedyrektor szkoły. Przytoczone opracowania egzaminów, mają na celu wykazanie, które zadania zostały przez uczniów wykonane, a które sprawiały im trudności. Nauczyciele analizują wyniki w zespołach, a na zajęciach wyrównawczych i lekcjach doskonalą te elementy które wypadły słabo. W wyniku analizy przydzielono dodatkowe godziny matematyki, przyznane przez organ prowadzący, w klasach ósmych. Zwykle wyniki egzaminów próbnych wypadają słabiej niż egzaminy właściwe, co może być wynikiem podejmowanych działań. Analiza klasyfikacji pozwala porównać wyniki uczniów na poziomie tych samych klas rok do roku.*

(akta kontroli str. 170-180, 280-385, 432, 435-449)

W latach szkolnych objętych kontrolą w Szkole nie dokonywano analizy korelacji oceniania wewnętrznego z wynikami egzaminów zewnętrznych, tj. analiz porównawczych, mających na celu wskazanie stopnia korelacji ocen końcowych z języka polskiego, matematyki, języka obcego (otrzymanych przez ucznia w ostatniej

⁴⁷ Stan na 23 lutego 2023 r.

⁴⁸ Kontrola doraźna.

klasie) z wynikami uzyskanymi z tego przedmiotu na egzaminie ósmoklasisty. Dyrektor wyjaśnił, że nauczyciele nie zgłaszali potrzeby takich analiz. W Szkole nie badano również efektów kształcenia w wychowania fizycznego/plastyki (nie analizowano uczestnictwa w tych zajęciach i skalę zwolnień lekarskich z wychowania fizycznego). Dyrektor wyjaśnił, że zarówno rodzice, jak i nauczyciele nie zgłaszali potrzeby prowadzenia takich badań. Dodał, że (...). *Nauczyciele wychowania fizycznego przeprowadzają corocznie testy sprawności uczniów co znajduje wyraz w zapisie w dzienniku w postaci ocen cząstkowych. W szkole przechowywana jest dokumentacja uczniów, którzy mają zwolnienia z wychowania fizycznego. Liczba zwolnień nie ma wpływu na organizację tych zajęć w szkole.*

(akta kontroli str. 387, 431, 434-435)

Porównanie ocen końcowych z matematyki z wynikami egzaminu ósmoklasisty z tego przedmiotu uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku szkolnym 2020/2021 i 2021/2022 wykazało odpowiednio 27,3% i 58% zbieżność lub zgodność. W przypadku ocen z języka angielskiego taka zbieżność lub zgodność dotyczyła odpowiednio 50% i 56,7% populacji tych uczniów. Wśród najczęstszych powodów rozbieżności między analizowanymi wynikami osiągnięć edukacyjnych uczniów, nauczyciele wskazywali: stres, pandemię, zdalne nauczanie (nauczyciele matematyki) oraz duże/male zaangażowania ucznia na zajęciach, pomimo ograniczonych/posiadanych umiejętności językowych (nauczyciele języka angielskiego). W skrajnych przypadkach, niektórzy uczniowie:

- w przypadku matematyki – przy ocenie końcowej – 3, uzyskali wynik z egzaminu na poziomie: 12%-20%; ocenie końcowej – 4, wynik z egzaminu: 16%-36%, 92%; ocenie końcowej – 5, wynik z egzaminu: 32%; w przypadku języka angielskiego – przy ocenie końcowej – 3, uzyskali wynik z egzaminu na poziomie 91%-96%, ocenie końcowej – 4, wynik z egzaminu: 27%-38%, 91%-98%; ocenie końcowej – 5, wynik z egzaminu: 36%; ocenie końcowej – 6, wynik z egzaminu: 76% – dotyczy roku szkolnego 2020/2021;
- w przypadku matematyki – przy ocenie końcowej – 2, uzyskali wynik z egzaminu na poziomie 68%; ocenie końcowej – 3, wynik z egzaminu na poziomie: 12%-28%, 80%; ocenie końcowej – 4, wynik z egzaminu: 52%, 92%; ocenie końcowej – 6, wynik z egzaminu: 80%; w przypadku języka angielskiego: przy ocenie końcowej – 3, uzyskali wynik z egzaminu na poziomie: 11%-24%, 96%; ocenie końcowej – 4, wynik z egzaminu: 20%-31%, 91%-96%; ocenie końcowej – 5, wynik z egzaminu: 36%-38% – dotyczy roku szkolnego 2021/2022.

(akta kontroli str. 456-475)

W okresie objętym kontrolą do Szkoły nie wpłynęły skargi i wnioski.

(akta kontroli str. 18)

Obowiązujący w objętych kontrolą latach szkolnych statut nie zawierał trybu składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Zawierał tylko informacje (w § 45 ust. 1 pkt 14) o tym, że *uczeń ma prawo do składania skarg do Rzecznika Praw Ucznia w przypadku naruszenia jego praw, zgodnie z regulaminem działania Rzecznika Praw Ucznia*.

(akta kontroli str. 18, 51, 80-81)

W Szkole nie zapewniono powszechnego dostępu do informacji o sposobach składania i rozpatrywania skarg i wniosków, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 18, 51, 80-81, 387)

Z wyjaśnień złożonych przez Dyrektora, pedagoga oraz czterech nauczycieli wynikało, że tworzenie wewnątrzszkolnych zasad oceniania jest potrzebne i status WZO w Szkole jest wysoki. Zdaniem tych osób: WZO rozwiązuje kwestię

sprawiedliwości oceniania, a zapisy tego dokumentu są interpretowane przez wszystkich w podobny sposób; ocenianie w szkole jest niezbędne przede wszystkim dlatego, iż odzwierciedla świat dorosłych i tym samym przygotowuje do dorosłego życia (wprowadzenie szkół bez oceniania nie ma sensu); system oceniania dla przedmiotów ścisłych powinien być inny niż dla przedmiotów humanistycznych; system oceniania w Szkole powinien być połączony z systemem wychowawczym Szkoły; zainteresowanie ze strony rodziców systemem oceniania zwiększa się, gdy uczeń ma problemy w szkole. Stwierdzili, że w Szkole udaje się zachować systematyczność/rytmiczność oceniania przez którą rozumieją m.in. systematyczne odpytywanie uczniów, sprawdzanie prac domowych, ocenianie aktywności uczniów i prac pisemnych. W ich opinii ocena zachowania ma wpływ na zachowanie uczniów i nie należy jej znieść, a najczęściej stosowanymi w Szkole nauczycielskimi strategiami oceniania (sposoby podejścia nauczycieli do oceniania osiągnięć uczniów) wg starań uczniów, ich uzdolnień i norm punktowych lub procentowych. Wśród kryteriów jakimi należy się kierować przy ustalaniu oceny śródrocznej/rocznej wskazali najczęściej m.in. wiedzę ucznia, jego umiejętności i zaangażowanie. Obowiązującą od 26 października 2022 r. zmianę statutu w zakresie zasad oceniania zachowania, tj. zrezygnowania z punktowego systemu oceniania zachowania na rzecz ustalonych kryteriów ocen z zachowania ocenili jako sprawiedliwszą. Zdaniem Dyrektora najtrudniejszą sytuacją pedagogiczną związaną z wystawieniem oceny zachowania uczniów był okres pandemii i po zdalnym nauczaniu. Wyjaśnił: (...), wielu uczniów wymagało wtedy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, pojawiły się stany depresyjne, należało wystawić ocenę za zachowanie w taki sposób, aby nie skrzywdzić ucznia. (...). Z kolei najtrudniejszą sytuację związaną z wystawieniem rocznej oceny kwalifikacyjnej uczniów jego zdaniem było ocenianie uchodźców z Ukrainy. Wyjaśnił: (...) było zbyt mało czasu, aby ich ocenić, dodatkowym problemem były ich traumatyczne przeżycia. Problemy pojawiły się zwłaszcza na przedmiotach humanistycznych.

(akta kontroli str. 476-495, 506-524)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przedstawione przez Dyrektora Radzie Pedagogicznej w dniu 30 sierpnia 2021 r. sprawozdanie z nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2020/2021 było nierzetelne, gdyż nie zawierało informacji o wynikach monitorowania.

(akta kontroli str. 181-193, 498-505)

Dyrektor wyjaśnił: *Brak wyników monitorowania w sprawozdaniu z nadzoru w roku szkolnym 2020/2021 jest niezamierzonym działaniem wynikającym z pomyłki.*

(akta kontroli str. 432, 435)

W związku z tym, że w kolejnych latach szkolnych przedstawiane przez Dyrektora sprawozdania z nadzoru pedagogicznego były kompletne, NIK odstępuje od formułowania wniosku pokontrolnego.

2. Wbrew art. 98 ust. 1 pkt 17 ustawy Prawo oświatowe obowiązujące w latach szkolnych objętych kontrolą statut nie zawierał trybu składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia. Dyrektor nie powierzył również nikomu spraw związanych z przyjmowaniem i koordynowaniem rozpatrywania skarg i wniosków, a w siedzibie Szkoły, w widocznym miejscu, nie umieszczono informacji wskazującej komórkę organizacyjną lub wyznaczonych pracowników przyjmujących oraz rozpatrujących skargi i wnioski. Wymaganiem § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków⁴⁹ jest, aby przyjmowanie i koordynowanie rozpatrywania skarg i wniosków powierzyć

⁴⁹ Dz. U. Nr 5 poz. 46.

wyodrębnionej komórce organizacyjnej lub imiennie wyznaczonym pracownikom, a w siedzibie danej jednostki organizacyjnej, w widocznym miejscu, umieścić informację wskazującą komórkę organizacyjną lub wyznaczonych pracowników przyjmujących oraz rozpatrujących skargi i wnioski. Ponadto w okresie objętym kontrolą w Szkole nie zapewniono powszechnego dostępu do informacji o sposobach składania i rozpatrywania skarg i wniosków, m.in. w Szkole nie obowiązywał żaden tryb składania i rozpatrywania skarg, np. w formie regulaminu/procedury/zarządzenia Dyrektora, a na jej stronie internetowej nie było zamieszczonej żadnej informacji o trybie składania i rozpatrywania skarg i wniosków.

(akta kontroli str. 18, 387)

Dyrektor wyjaśnił: *Statuty Szkoły Podstawowej nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego” w Starachowicach nie zawierały trybu składania skarg, w przypadku naruszenia praw ucznia. W treści Statutów znajdowały się jednak informacje, że w przypadku naruszenia praw ucznia, np. gdy uczeń lub jego rodzice, opiekunowie, uznają iż został niesłusznie ukarany, otrzymał jego zdaniem krzywdząca go ocenę za zachowanie, lub ocenę z zajęć edukacyjnych, może on, jego rodzic, opiekun, odwołać się do Dyrektora Szkoły. Jednocześnie informuję iż wszelkie sprawy wychowawcze w szkole są wnikliwie rozpatrywane i analizowane na linii wychowawca, pedagog, psycholog, dyrektor szkoły. Wszystkie działania podejmowane przez szkołę prowadzą do rozwiązania problemów uczniów. Informuję również że w czasie pełnienia przeze mnie funkcji Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego” w Starachowicach, nigdy nie wpłynęła w jakiegokolwiek formie skarga na łamanie praw ucznia. Brak trybu składania skarg i wniosków w Statucie Szkoły jest niezamierzonym niedopatrzeniem, które zostanie zmienione zgodnie z prawem. Dodaje, że: W szkole nie opracowano trybu składania skarg i wniosków, nie wyodrębniono komórki ani osoby odpowiedzialnej za przyjmowanie i koordynowanie rozpatrywania skarg i wniosków, nie zamieszczono też informacji o trybie składania i rozpatrywania skarg i wniosków. Jest to niezamierzone niedopatrzenie, które wynika z przyjętej w szkole formy rozwiązywania problemów wychowawczych. Organem do którego rodzic może zwrócić się w sprawie skarg i wniosków jest Dyrektor Szkoły. Informacja o możliwości odwołania się w przypadku spraw spornych do Dyrektora Szkoły została zawarta w Statutach Szkoły Podstawowej nr 11 im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego” w Starachowicach. Statut Szkoły jest zamieszczony na stronie internetowej szkoły. Ponadto podczas zebrań na początku roku szkolnego wychowawcy są zobligowani do informowania rodziców o przyjętym w szkole trybie rozwiązywania problemów wychowawczych, o możliwości zwrócenia się do pedagoga, psychologa, a także wicedyrektora czy dyrektora szkoły. Informuję, że na stronie internetowej szkoły zostanie zamieszczona informacja o trybie składania skarg i wniosków.*

(akta kontroli str. 418-419, 420)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach objętych kontrolą Dyrektor terminowo przedstawiał prawidłowo sporządzone plany nadzoru pedagogicznego, w których uwzględniane były również zagadnienia związane z obszarem oceniania uczniów. Prowadząc nadzór Dyrektor wykorzystywał przewidziane w przepisach oświatowych formy i sposoby działania. Sprawozdania ze sprawowanego przez Dyrektora nadzoru pedagogicznego w latach 2020/2021-2021/2022 były przedstawiane terminowo. Jednak w sprawozdaniu za rok szkolny 2020/2021 nie zawarto informacji o wynikach monitorowania. Ponadto w Szkole nie zapewniono powszechnego dostępu do informacji o sposobach składania i rozpatrywania skarg i wniosków, w szczególności statut nie zawierał trybu składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- Wnioski
1. Dostosowanie postanowień statutu dotyczących oceniania wewnątrzszkolnego do obowiązujących przepisów oświatowych w sposób eliminujący stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości.
 2. Podjęcie działań w celu usunięcia niespójności pomiędzy przedmiotowymi zasadami oceniania a statutem.
 3. Wyeliminowanie z przedmiotowych zasad oceniania z historii postanowień niezgodnych z przepisami oświatowymi.
 4. Ustalanie ocen zachowania zgodnie z WZO.
 5. Zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o sposobach składania i rozpatrywania skarg i wniosków, w szczególności poprzez określenie w statucie trybu składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia.
- Uwagi
- Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, 19 maja 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach
Dyrektor
Grzegorz Walendzik

Kontrolerzy
Piotr Fatałski
Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

.....
podpis

Marcin Sudół
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis